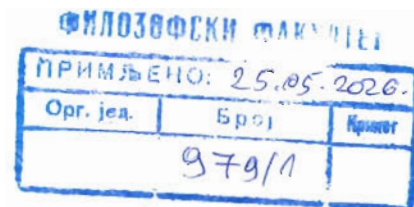

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ
ФИЛОЗОФСКОГ ФАКУЛТЕТА
БЕОГРАД

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ИЗБОР ДР АНЂЕЛЕ ГАВРИЛОВИЋ У ЗВАЊЕ НАУЧНОГ САВЕТНИКА

Наставно-научно веће Филозофског факултета донело је, на својој XII редовној седници одржаној 21. маја 2026. године, одлуку да се покрене поступак за избор **др Анђеле Гавриловић у звање научног саветника** и изабрало нас је у комисију за припрему извештаја о кандидаткињи. **Поступак за избор** др Анђеле Гавриловић у звање научног саветника **покреће се према старом правилнику о стицању истраживачких и научних звања** (Правилник о стицању истраживачких и научних звања „Службени гласник РС“, бр. 159 од 30. децембра 2020, 14 од 20. фебруара 2023), с обзиром на чињеницу да је он по кандидаткињу повољнији, односно да се она претходних година у свом раду њиме руководила, и да је према њему испунила све неопходне услове за стицање наведеног звања. Комисија је прегледала достављену документацију, размотрила научну делатност кандидаткиње и на основу тога подноси Наставно-научном већу следећи извештај с предлогом за одлучивање:

ОПШТИ ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Анђела Гавриловић рођена је 1984. године у Београду где је завршила основну школу и Филолошку гимназију. Групу за историју уметности Филозофског факултета у Београду уписала је 2003/2004. године; дипломирала је 2007. године одбранивши дипломски рад под насловом *Предмети и прикази свакодневног живота на фрескама у доба краља и цара Стефана Душана (1331–1337)* са оценом 10,00 и просечном оценом током студирања 9,68. Током студија била је корисник више стипендија за талентоване студенте. Проглашена је за студента генерације Филозофског факултета за 2006/2007. годину. Добитник је награде Старац Исаија за најбољи дипломски рад из области црквених студија историје уметности (2008).

Током докторских студија историје уметности на Филозофском факултету била је стипендиста Министарства за науку и технолошки развој Републике Србије, а тада и касније ангажована на два пројекта финансирана од Министарства науке и технолошког развоја Републике Србије: *Српска и византијска уметност у позном средњем веку* (2008–2011, руководилац: др Смиљка Габелић) и *Српска средњовековна уметност и њен европски контекст* (2011–2020, руководилац: др Миодраг Марковић).

Године 2010. добила је стипендију Универзитета Харвард за рад на докторату *Зидно сликарство цркве Богородице Одигитрије у Пећи* и стручно се усавршавала у истраживачком центру за византијске студије, Дамбартон Оуксу (Washington D.C.). Године 2013. одбранила је докторску тезу под поменутиим насловом. Од 2010. до 2013. године вршила је дужност секретара Друштва пријатеља Свете Горе Атонске.

24. јуна 2014. године изабрана је у звање научног сарадника Института за историју уметности Филозофског факултета у Београду, а 28. октобра 2020. у звање вишег научног сарадника.

Осим у Дамбартон Оуксу, стручно се усавршавала и у неколико других научних институција, као што су Баварска Државна библиотека (Минхен, Немачка; 2013), Универзитет Лудвиг Максимилијан – Библиотека Historicum (Минхен, Немачка; 2013, 2014), Централни институт за историју уметности (Zentralinstitut für Kunstgeschichte; Минхен, Немачка; 2017) и немачки истраживачки Институт за историју уметности Макс-Планк – Библиотека Херцијана (Рим, Италија; 2015). Од избора у потоње наведено звање стручно се усавршавала у Солуну (2024) и Скопљу (2024), где је за потребе истраживања користила фондове више библиотека, а у истом периоду обавила је и велики број теренских истраживања у земљи и иностранству, нарочито средњовековних споменика. У истом периоду учествовала је на пројекту Матице српске *Историја Карловачке митрополије од краја 17. до краја 18. века* (2020–2021), на пројекту Филозофског факултета Универзитета у Београду *Човек и друштво у време кризе* (2022), као и на пројекту *Свети Сава у српској духовности и култури* (2022–2025) Одељења за светосавске студије Центра за црквене студије из Ниша, а тренутно је ангажована на пројекту истог Центра под називом *Свети Сава и светосавље* (2026–2029). У оквиру пројекта Центра за црквене студије тренутно руководи потпројектом *Свети Сава и његов утицај на српску средњовековну уметност*. У наведеном периоду у оквиру међународног пројекта *Mapping Eastern Europe* учествовала је у састављању референци за истоимену веб-платформу (<https://mappingeasterneurope.princeton.edu/>).

Учествовала је у раду већег броја научних скупова у земљи и иностранству, на којима је подносила запажене реферате.

Члан је редакције научног часописа *Артум*, који издаје Одељење за историју уметности Филозофског факултета у Београду, као и организационог одбора међународног научног симпозијума *Ниш и Византија*. Служи се живим (кинески, енглески, француски, италијански, шпански, немачки) и мртвим језицима (класични грчки, латински, старословенски).

Област истраживања Анђела Гавриловић је уметност српских земаља у средњем веку, односно византијска и источнохришћанска уметност.

**КОМПЛЕТНА БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТКИЊИНИХ РАДОВА ОБЈАВЉЕНИХ
НАКОН ИЗБОРА У ЗВАЊЕ ВИШЕГ НАУЧНОГ САРАДНИКА (28. 10. 2020 – 21. 05. 2026),
РАЗВРСТАНИХ ПРЕМА КАТЕГОРИЈАМА (М КОЕФИЦИЈЕНТИ), С КРАТКОМ
АНАЛИЗОМ И ОЦЕНОМ РАДОВА**

М13 Поглавље у књизи М11 или рад у тематском зборнику водећег међународног значаја

▪A. Gavrilović, *The Representations of Dolphins on the Inaid opus sectile Panels above the Imperial Door in the Church of Hagia Sophia in Constantinople and their Meaning*, in: D. Moreau et al. (eds.). *Archaeology of the World of Changes. Late Roman and Early Byzantine architecture, sculpture and landscapes: Selected Papers from the 23rd International Congress of Byzantine Studies* (Belgrade, 22–27 August, 2016) – In memoriam Claudia Barsanti, Oxford 2020, 339–345.

У овој студији су размотрене представе осам делфина који прождиру октопode изведених у техници opus sectile на западном зиду наоса, изнад Царских врата, у цркви Свете Софије у Цариграду (532–537). У њој је показано да делфини нису представљали само једноставан украс

грађевине без значења, већ да су, напротив, носили дубоку симболику и да су управо благодарећи свом значењу постављени на тако истакнуто место у цркви. Закључено је да мотив делфина који прождире октопода у цркви Свете Софије у Цариграду представља маритимну варијанту теме „calcatio”, која је служила као моћна апотропејска слика са функцијом да одагна претеће зле силе из цркве, односно зле демоне и ђавола. У студији су такође обрађене и снажне царске конотације овог мотива.

М14 Поглавље у књизи М12 или рад у тематском зборнику међународног значаја

•А. Gavrilović, *Contribution to the study of the decoration of the tiled stoves in Serbia – Tiled stoves in the Bishop's cabinet in the Bishop's palace in Vršac*, у: В. Круљац, Б. Јокић (ур.), Уметност и наука у примени: Искуство и визија. Тематски зборник, Београд 2022, 70–86.

Колегиница Гавриловић у овом раду обрађује редак мотив делфина присутан на каљевим пећима у Владичанском двору у Вршцу, који је саградио вршачки епископ Јован Георгијевић између 1756. и 1763. године, а чији је ентеријер опремљен луксузним намештајем и каљевим пећима у време епископовања владике вршачког Гаврила Змејановића (1896–1920), када је ово велелепно здање доживело још једну обнову. У раду се у циљу разоткривања разлога постављања делфина на фронтални део каљевих пећи анализира иконографија делфина, историјски развој овог типа њиховог представљања кроз различите периоде и у различитим техникама. У њему се такође разматрају каљеве пећи, њихова историја и појава у Европи и Србији новијег времена. Установљено је да је симболика делфина усклађена са функцијом каљевих пећи односно њиховом симболиком.

•А. Gavrilović, *Contribution to the study of the scene of Baptism of Christ in Serbian medieval art with special interest in the church of Saint Nikita near Skoplje (around 1324; 1484)*, Свети краљ Милутин и његово доба. Историја, књижевност, уметност: Тематски зборник међународног научног скупа „Краљ Милутин и доба Палеолога: Историја, књижевност, културно наслеђе“, Скопље 24–26. октобар 2021 Скопје 2023, 733–761.

Предмет анализе овог рада представљају иконографија, литерарни извори и значење мотива камене плоче (хирографа) у сцени Крштења Христовог – у српском средњовековном сликарству и на иконама – на којој Христос стоји и под којим газии змијолике немани. Она представља прву студију посвећену овом мотиву апокрифног порекла у српској уметности од њених почетака до краја појаве српске уметности у византијској традицији (1800). У студији је начињен преглед одабраних примера мотива хирографа који објашњава нијансе значење сцене Крштења и њене идејне везе са сликаном декорацијом сваког наведеног споменика. Нарочита пажња указана је мотиву камене плоче у цркви Светог Никите код Скопља, задуждини српског краља Милутина (око 1324; 1484).

•А. Гавриловић, *Програмски контекст сцене Сретења у цркви Богородице Одигитрије у Пећкој патријаршији – прилог проучавању идејних основа сликаног програма пећке Богородичине цркве (1335–1337) и сродних споменика у периоду самосталности српске средњовековне државе*, Ниш и Византија 23 (2025) 181–198. **(По одлуци Матичног одбора за историју, археологију и етнологију, донетој 28. 1. 2013. године, рад у тематском зборнику Ниш и Византија има категорију М14, с тим што му се додељују 3 бода)**

У раду се разматра место и значење фреске Сретења у сликаном програму цркве Богородице Одигитрије у Пећкој патријаршији, тачније – специфична веза између значења фреске Сретења и њеног места у сликаном програму храма. Указано је да је значење сцене Сретења

директно условљено местом фреске у сликаном програму храма и његовим контекстом, који често показује и значење сликаног програма храма у целини. Као аналогije оваком програмском и идејном решењу наводе се и разматрају и други примери фресака из времена српске самосталности односно до пада Деспотовине 1459. године. У раду се обрађују и тумачења црквених писаца и делови службе празника Сретења која се односе на овај празник и објашњавају идејну везу између Сретења и Васкрсења.

•А. Гавриловић, *Свети Сава и слика Цркве у сцени Распећа Христовог у Богородичиној цркви у Студеници (1209). Прилог проучавању сцене*, у: Д. Бојовић, М. Копривица (ур.), *Од Раса до Никеје I. 850 године од рођења Светог Саве и 1700 година од Првог васељенског сабора*. Зборник са Међународне научне конференције одржане 30. маја 2025. године у Нишу, Ниш – Нови Сад, Нови Пазар 2025, 281–298.

У овом чланку Анђела Гавриловић је анализом иконографије персонификације Цркве у сцени Распећа Христовог у Богородичиној цркви у Студеници (1209) показала да слика Цркве носи наглашену васкрсну симболику, као и други детаљи сцене, и запазила да се у том смислу овај мотив сасвим уклапа у фунерано-васкрсни карактер фреске ове Немањине задужбине. Наведени закључак поткрепила је и тумачењима црквених отаца.

•А. Гавриловић, *Дечанске цркве мрамор и његово значење*, Ниш и Византија XVIII (2020) 23–46 (*По одлуци Матичног одбора за историју, археологију и етнологију, донетој 28. I. 2013. године, рад у тематском зборнику Ниш и Византија има категорију M14, с тим што му се додељују 3 бода*).

Тема овог рада је мермер фасада католикона манастира Дечани, посвећеног Христу Пантократору, његов изглед, значење и разлози украшавања цркве овим грађевинским материјалом. Колегиница Гавриловић се најпре обраћа подацима из српских средњовековних извора који описују дечански храм, потом подацима из византијских и других извора релевантних за ову тему, а потом и етнологији и значењу речи мермер. Анализом извора и аналогija за полихромно решење дечанских фасада у делима архитектуре и уметности установљено је да се њиме симболично алудира на Соломонов храм односно на идеалну цркву.

•А. Гавриловић, *Програмски контекст сцене Сретења у цркви Свете Тројице у Сопоћанима (око 1265)*, Ниш и Византија 19 (2021), 93–108 (*По одлуци Матичног одбора за историју, археологију и етнологију, донетој 28. I. 2013. године, рад у тематском зборнику Ниш и Византија има категорију M14, с тим што му се додељују 3 бода*).

У чланку је понуђено могуће тумачење сцене Сретења у контексту програма сопоћанског храма односно њој најближих сцена из циклуса Великих празника, али и других композиција и појединачних фигура. Дато тумачење, према којем ова сцена алудира на Христов долазак у телу, има своје снажно поткрепљење у тумачењима црквених писаца, тексту службе празника и аналогijaма у уметности.

•А. Гавриловић, *Култ и иконографија Светог Полиекта Мелитинског у Србији са посебним освртом на помен и молитвено обраћање Светог Саве овом мученику у Хиландарском типику (1199)*, Ниш и Византија 20 (2022) 379–403 (*По одлуци Матичног одбора за историју, археологију и етнологију, донетој 28. I. 2013. године, рад у тематском зборнику Ниш и Византија има категорију M14, с тим што му се додељују 3 бода*).

Овај рад колегинице Гавриловић шпосвећен је разматрању култа и иконографије младог јерменског ратника Светог Полиекта Мелитинског (?–259) у средњовековној Србији у време државне самосталности (1168–1459), а такође и његове позније представе, које се византијском

традицијом у приказивању овог светог ослањају на ранија раздобља. У раду је извршена анализа хагиографских и иконографских извора, као и различитих средњовековних књижевних састава којима се расветљује култ Светог Полиеукта у српској средњовековној средини. Поменута анализа предузета је у циљу разматрања и бољег разумевања једног одељка Хиландарског типика (гл. 39) у којем Свети Сава уз Христа и Богородицу помиње овог светитеља, молећи му се да заштити Хиландар и његово братство од зла.

▪А. Гавриловић, *О разлозима појаве фреске Богородице Одигитрије на западној фасади цркве Преображења у Новгороду (XIV век) – прилог проучавању*, Ниш и Византија 21 (2023) 243–263 (*По одлуци Матичног одбора за историју, археологију и етнологију, донетој 28. 1. 2013. године, рад у тематском зборнику Ниш и Византија има категорију М14, с тим што му се додељују 3 бода*).

Колегиница Гавриловић у овој студији пореди попрсну представу Богородице Одигитрије (XIV век) у лунети на западној фасади цркве Преображења Христовог у Великом Новгороду са фреском Преображења и ликом Богородице «Пантон хара» над улазом у цркву Преображења у Зрзу (1368/1369). Истраживања колегинице Гавриловић су довела до закључка да лик Богородице Одигитрије, попут специфичне фреске Преображења у манастиру Зрзе, указује на тајну Оваплоћења, па је на тај начин, као и фреска Преображења из Зрза и она идејно усаглашена са посветом цркве на коју суптилно указује. У раду се разматрају и сличности новгородске фреске и фреске Богородице Одигитрије приказане на северној фасади цркве Светог Николе у Зрзу.

▪А. Гавриловић, *Представе цара Константина Великог у оквиру 59 (60) псалма у византијским псалтирима и разлози њихове појаве*, Ниш и Византија 22 (2024) 25–45 (*По одлуци Матичног одбора за историју, археологију и етнологију, донетој 28. 1. 2013. године, рад у тематском зборнику Ниш и Византија има категорију М14, с тим што му се додељују 3 бода*).

У овом раду колегиница Гавриловић анализира појаву лика византијског цара Константина Великог (324–337), оснивача похришћанене РOMEЈСКЕ империје и нове ромејске престонице на Босфору (Византиона) у византијским псалтирима. Минијатуре са ликом Константина Великог јављају се уз маргинама псалтира пратећи текст 59 (60) псалма. Будући да у словенским псалтирима, као и у псалтирима западне провенијенције исти псалам није пропраћен наведеном минијатуром, овај рад има за циљ да расветли дубље разлоге његове појаве у византијским псалтирима. У раду се појава цара Константина анализира у контексту значења целине псалма. Понуђене су значењске аналогije мотивима ових представа, а указано је на сложеност и вишеслојност значења псалма и представе цара Константина као његове илустрације са аспекта целине значења псалма. Такође, с обзиром на изнета тумачења црквених писаца и сложеност значења псалма посебно је указано на утицај тумачења овог псалма од стране блаженог Августина Хипонског.

М16 Лексикографска јединица или карта у публикацији међународног значаја

▪А. Gavrilović, *The Transfiguration Fresco at Zrze Monastery*, Mapping Eastern Europe, accessed November 23, 2020, <https://mappingeasterneurope.princeton.edu>.

▪А. Gavrilović, *The Church of the Mother of God Hodegetria, Patriarchate of Peć*, Mapping Eastern Europe, accessed November 23, 2020, <https://mappingeasterneurope.princeton.edu>.

М23 Међународни часопис

▪A.Gavrilović, *An early Christian oil lamp from the Smederevo museum in the form of a ship with the representations of dolphins: a contribution to the study of the light symbolism in Byzantium*, Византийский временник 105 (2022) 141–159.

Предмет истраживања колегинице Гавриловић у овом раду јесте одређивање идејне везе између симболике мотива делфина и предмета за осветљење у раном хришћанству и Византији на примеру представа делфина који прождиру различите морске животиње (рибе, октопode, сипе) на бронзаној луцерни у облику брода из Смедеревског музеја (IV век, Србија). У раду је указано на значење мотива делфина и на могућности тумачења значења „декорације“ ове луцерне, као и симболике светлости у ранохришћанској и византијској уметности. Луцерна из Смедеревског музеја је протумачена у контексту хришћанског култа, а мотив делфина који прождири плен као слика потпуног Христовог тријумфа над Сатаном, односно као алузија на Христово Васкрсење.

▪А. Гавриловић, *О иконографским специфичностима мозаика са представом Ариона у римској Вили дел Казале (Пјаца Армерина): прилог проучавању представа Ариона у античкој уметности*, Етноантрополошки проблеми н. с. год. 18, св. 4 (2023) 1275–1296.

У раду је пажња посвећена представи Ариона очуваној на монументалном подном мозаику у једној од важних просторија римске виле Дел Казале на Сицилији с почетка IV века. Арион заузима централни део комплексног мозаика који се састоји из мноштва сцена, фигура и мотива, а мотив делфина је један од елемената сцене који је чини јединственом. Будући да је у литератури његова појава маргинализована, у раду је указано на специфичности, аналогije и контекст мотива делфина на Арионовом мозаику у односу на програм мозаика у вили Армерини и у складу са тиме и на значење ове теме.

▪А. Гавриловић, *Симболика и контекст сцене Давид удара у гусле Саулу у Капели III у Бавиту – прилог проучавању значења циклуса Давидовог живота у источнохришћанској уметности*, Зборник Матице српске за ликовне уметности 51 (2023) 63–75.

Овај рад као предмет разматрања има фреску Пророк Давид удара у гусле Саулу из Капеле III у коптском манастирском комплексу у Бавиту у Горњем Египту (VI–VII век), која је данас позната само на основу акварела насталог почетком XX века. У складу са функцијом ове капеле, са доминантним идејама истакнутим у њеном сликаном програму и у ретким очуваним византијским циклусима Давидовог живота, као и са тумачењима овог старозаветног догађаја од стране црквених писаца, фреска је интерпретирана у контексту победе врлине над пороком, а Давидов циклус је у том смислу схваћен као узор монасима у борби за задобијање врлина и рајских насеља. Констатовано је да и присуство специфичних архаичних иконографских детаља у бавитској сцени дозвољава и поткрепљује овакво тумачење.

▪А. Гавриловић, *Прилог проучавању сцене „Гостољубља Аврамовог“ у источнохришћанској уметности – програмско-симболички аспект сцене*, Етноантрополошки проблеми н. с. год. 19, св. 2 (2024) 599–619.

У чланку се анализирају одабрани примери композиције Гостољубља Аврамовог у источнохришћанској и српској средњовековној уметности са аспекта њеног значења (стара трпезарија манастира Свете Катарине на Синају, Драгутинов параклис у Ђурђевим Ступовима, Богородичина црква у Драгаљевцима и Свети Димитрије у Бобошеву). У њему колегиница Гавриловић испитује зависност симболике ове сцене од положаја који она заузима у сликаном програму храма односно од места где је насликана. Одабрани примери сцене Гостољубља Аврамовог се у раду доводе у есхатолошки идејни контекст посредством одговарајућих програмских и идејних аналогija и посредством разматрања места приказивања сцене у датим споменицима. У овом смислу посебан акценат је у раду стављен на пример сцене Гостољубља Аврамовог у параклису краља Драгутина у Ђурђевим Ступовима.

▪A. Gavrilović, *On the origins of the context and meaning of the motif of dolphin on the ship-shaped oil lamp from the Museum of Smederevo (4th century AD)*, Зборник радова Филозофског факултета Универзитета у Приштини 54.1 (2024) 257–282.

Овом студијом колегиница Гавриловић наставља своје проучавање значења мотива делфина у уметности. У њој је уочила и представила пут постепеног уобличавања и формирања иконографије и значења мотива делфина посведоченог на луперни у облику брода, која се чува у Смедеревском музеју (IV век), као и специфичности преиначавања његовог значења у симбол хришћанског култа. Закључила је да начин приказивања мотива присутан на луперни из Смедеревског музеја има дугу историју и вишеслојну и комплексну симболику. Главни аспект њеног истраживања у овом раду односи се на трансфер симболике мотива делфина из паганског у нови, хришћански култ.

▪A. Gavrilović, *Grigorije Camblak's description of the construction of the Dečani church: Its features and models*, Зборник радова Филозофског факултета Универзитета у Приштини 53.3 (2023) 227–241.

У студији о опису дечанске фасаде који доноси дечански игуман Григорије Цамблук (око 1364–1419/1420) у другом Житију Стефана Дечанског, уочен је посебан топос, манир описа дечанске фасаде који говори о Цамблаковој учености. Овај средњовековни аутор истиче да су вешти каменосечци цркву изградили тако да изгледа као да је изграђена из једног камена. У раду се говори о пореклу и традицији оваквог специфичног начина описивања изградње дечанског храма. У њему се износе аналогije оваквом решењу у књижевности и уметности. Примећено је да је у питању древни антички књижевно-уметнички топос (“ex uno lapide”), који се јавља при описивању грађевина и уметничких дела, посебно оних изведених у мермеру, или саме мермерне оплате.

▪A. Gavrilović, *Протомајстор фресака у параклису Светих Бесребреника у Ватопеду (1365/1366–1368)*, Зборник радова Филозофског факултета у Приштини 55/2 (2025) 287–315.

У овом раду, анализиране су одабране фреске параклиса Светих Бесребреника у Ватопеду, са посебним освртом на фреску Светог Јована Златоустог у беми. Испитујући иконографију и натписе, она је изнела претпоставку о аутору те представе, односно протомајстору живописа овог светогорског параклиса. Ауторка је такође закључила и да је исти сликар насликао неколико суседних фигура и сцена у олтару, као и две фреске у припрати: Светог Григорија Богослова и лик Светог Јована Угљеше.

M24 Рад у националном часопису међународног значаја

▪A. Gavrilović, *A contribution to the research of the symbolism and the context of the double-headed eagle in Byzantine and Serbian medieval art*, Lucida intervalla 52. 2 (2023), 181–203.

Колегиница Гавриловић је у овом чланку нарочиту пажњу посветила одабраним примерима мотива двоглавог орла који показују да је уз хералдичко значење, које је у литератури истицано и најчешће му приписивано, тај мотив такође носио и снажну хришћанску симболику, као амблем и слика раја и рајских насеља. Посебан акценат у истраживањима стављен је на неистражени мотив двоглавог орла у манастиру Преображења у Зрзу (1624/1625).

▪A. Gavrilović, *О значењу кордофоних музичких инструмената у сценама Ругања Христу у српској средњовековној уметности*, Музикологија 22 (2022) 193–208.

Тема овог рада је сакрална симболика кордофоних музичких инструмената (китаре и псалтериона) у сценама Ругања Христу у српској средњовековној уметности у периоду државне самосталности (1166/1168–1459). Оне су очуване у свега два споменика – у цркви Христа Пантократора у Дечанима (1338–1339) и у цркви Светих Арханђела Михаила и Гаврила у Леснову (1346/1347). Одабрани примери упоредне грађе уз примарне литерарне изворе сведоче, према мишљењу колегинице Гавриловић, да ови инструменти са аспекта симболике указују на Христову Страдања.

M26 Научна критика и полемика у међународном часопису

•А. Гавриловић, *Јехона Спахиу Јанчевска, Црквата Свети Никола во Топлочкиот манастир, Центар за духовно и културно наследство, Скопје 2021, Зограф 47 (2023) 240–242.*

M33 Саопштење са међународног скупа штампано у целини

•А. Гавриловић, *О разлозима сликања шестокрилог на надбедренику Светог Саве Српског на фресци уз иконостас у параклису Рођења Богородице у Хиландару*, у: В. Пузовић, В. Таталовић (ур.), *Осам векова аутокефалије Српске православне цркве, II, Зборник радова са међународног научног скупа Београд, 10–14. децембар 2018. године, Путеви српског богословља. Српска Православна Црква у српској и европској култури, Београд 2020, 469–475.*

У раду се разматрају разлози за сликање шестокриле небеске силе на надбедренику Светог Саве Српског на фресци уз иконостас у параклису Рођења Богородице у Хиландару (након 1788). Колегиница Гавриловић је у њему указала на значење надбедреника као дела архијерејске одежде и у складу са њиме и на идејне конотације приказане небеске силе на њој као нарочитог вида украса надбедреника. У раду је показано да шестокрила небеска сила не представља искључиво пуки орнамент архијерејских одежди првог српског архиепископа, већ да она представи Светог Саве Српског даје специфичну нијансу значења.

•А. Гавриловић, *Прилог проучавању тематике и значења зидног сликарства из времена Светог Саве Српског: живопис просторије на другом спрату жичке куле, Византијско-словенска чтенија 6 (2023) 505–522.*

У раду је понуђено тумачење мотива фантастичних монохромно изведених антропоморфних глава приказаних у профилу у соклу на другом спрату жичке куле, које нису раније представљале предмет научних истраживања (1223–1227). Такође, што је од значаја у раду се анализира идејна веза између фреске Распећа и Христовог попрсног лика тј. стиха исписаног на његовом кодексу. Уз наведено, у раду се разматрају и аналогije у сликаном програму између простора на другом спрату жичке куле и јужног параклиса Радослављеве припрате, чиме се указује на могућност да је и студенички параклис, као и просторија на другом спрату жичке куле, служио као простор где се Свети Сава Српски осамњивао и упражњавао молитву.

•А. Gavrilović, *The representation of the dolphin in the scene David playing the harp before Saul in Chapel III at Bawit and the reasons for its depiction*, M. Panov (ed.), *Narratives. Proceedings of the 11th International Symposium on Byzantine and Medieval Studies “Days of Justinian I”,* Skopje, 10–12 November, 2023, Skopje 2024, 350–363.

У овом раду се разматра представа делфина на одру краља Саула у композицији Давид бије у гусле Саулу која је некада била приказана у Капели број 3 у манастирском комплексу у Бавиту (VI век), а која је данас очувана само у виду акварела с почетка XX века. Некада је улазила у састав циклуса Давидовог житија. У раду је анализирана иконографија сцене, њен литерарни

извор, и везе литерарног извора са појавом мотива делфина у сцени. Такође, пажња је посвећена мотиву делфина, специфичностима његове иконографије, а понуђене су и ретке аналогije за овакво решење. Закључено је да су уметници који су извели ову фреску били образовани, да су радили под снажним утицајем антике, да појава делфина у сцени у симболичном смислу указује на чињеницу да је Давид одагнао злог духа из Саула, и да њена симболика одговара симболици суседних сцена.

▪ А. Гавриловић, *Појов хирографа; О контексту помена и значења мотива „рукописа“ у „Житију Светог Саве“ од Доментијана (1253/1254)*, у: Д. Бојовић (ур.), *Свети Сава и Доментијан. Зборник са Међународне научне конференције, одржане 26. и 27. маја 2023. године у Нишу и Студеници*, Ниш 2024, 567–603.

Колегиница Гавриловић је у уочила присуство мотива рукописа („хирографа“) у Житију Светог Саве од Доментијана (1253/1254), којег овај српски средњовековни писац помиње при опису доласка Светог Саве Српског на место Христовог Крштења. На основу очуване и доступне грађе, као и понуђене анализе у раду се указује на вишеслојност значења овог књижевног мотива и у складу са тиме и на различите могућности његовог тумачења. Закључено је да Доментијан користи термин „рукопис“ под утицајем литургијске поезије, апокрифа, дела Стефана Првовенчаног, и дела црквених писаца, идејно обједињених у тумачењима Светог Јована Златоустог (Кол 2:14). Што је такође од значаја, на основу ових истраживања посредно произилази да је Доментијан у својој библиотеци односно „при руци“ поседовао катихезе Светог Јована Златоустог.

▪ А. Гавриловић, *Прилог проучавању мотива хирографа у српској средњовековној уметности – о мотиву хирографа у српској уметности у време турске власти*, *Византијско-словенска чтенија* 7 (2024) 193–202.

Овом студијом колегиница Гавриловић обрађује одабране примере мотива рукописа („хирографа“) у сценама Крштења у српској уметности из времена турске власти и посебну пажњу указује значењу композиције Крштења у односу на дати програмски контекст, који стоји у вези са разлозима приказивања мотива хирографа у овој сцени.

М34 Саопштење са међународног скупа штампано у изводу

▪ А. Gavrilović, *Contextual Analysis of the Term Holy Sion on the Polycandela of the Sion Treasure (mid-6th century)*, у: XVIII Congress of Christian Archaeology, September 2–6, 2024 Belgrade, Book of Abstracts. Early Christianity between Liturgical Practice and Everydaylife, Belgrade 2024, 62–63.

М41 Истакнута монографија националног значаја

▪ А. Гавриловић, *Манастир Свети Јован Богослов – Поганово. Историја, икона, идентитет*, Ниш 2026, 304 стр. (ISBN: 978-86-80136-45-5; DOI: 10.46793/80136.45.5AG; Cobiss ID: 193952265)

У монографији *Манастир Свети Јован Богослов – Поганово. Историја, икона, идентитет* (Ниш 2026, 304 стр.), колегиница Гавриловић се посветила овом, у науци недовољно проученом српском средњовековном манастиру. Њена књига представља опсежну студију изузетно вредног сакралног споменика српског средњовековног наслеђа на територији Нишке епархије и споменику културе од великог значаја. Монографија је подељена у седам поглавља и низ мањих поглавља, са закључним разматрањима на крају. У првој глави „Досадашња проучавања манастира Светог Јована Богослова код Пирота“ колегиница је сабрала, представила и оценила досадашњу

литературу посвећена овом споменику. У наредној глави књиге, под насловом „Храмовна икона Манастира Светог Јована Богослова код Пирота, ктитор манастира и његова посвета“ она је размотрила питање идентитета ктитора овог манастира. У трећој глави, насловљеној „Везе Манастира Светог Јована Богослова код Пирота и Манастира Светог Јована Претече на Меникејској гори код Сера“ ауторка се посветила сагледавању претпостављене ктиторске делатности деспотице Јелене Мрњавчевић у Манастиру Светог Јована Претече на Меникејској гори код Сера и у Манастиру Светог Јована Богослова код Пирота. У овом поглављу је дала је предлог атрибуције погановске иконе, а затим посебно истражила култ Светог Јована Богослова у контексту намене погановске цркве. У четвртом поглављу књиге, насловљеном „Хијатус и историја. Манастир Светог Јована Богослова код Пирота крајем XIV и током XV века“ ауторка се посветила преиспитивању историје Манастира, као и шире области у којој се налази, током периода назначеног у наслову. У наредном поглављу, оловљеном „Архитектонске сличности католикона манастира Андреаша и католикона Манастира Светог Јована Богослова код Пирота“ ауторка је анализирала архитектуру манастирског католикона Поганова у настојању да јој утврди порекло, док је следеће поглавље монографије под насловом „Живописци Манастира Светог Јована Богослова код Пирота и протомајстор фресака Андреаша“ посвећено анализи живописа цркве на Јерми. Последње поглавље монографије носи наслов „Медаљони на западној фасади и ктиторски натпис на прозору северне певнице Цркве Светог Јована Богослова код Пирота“. Како се на основу сумарног прегледа садржаја ове сасвим недавно објављене књиге може закључити, колегиница Гавриловић је се осврнула на мноштво сложених питања везаних за Манастир Светог Јована Богослова код Пирота и понудила одговоре који заслужују пажњу и темељну научну верификацију. Њена монографија садржи 20 аутоцитата, од чега 11 различитих референци (списак аутоцитата је у оквиру овог документа).

М44 Поглавље у књизи М41 или рад у истакнутом тематском зборнику националног значаја

■А. Гавриловић, *О иконографским специфичностима сцене Визије Светог Петра Александријског у цркви Свете Тројице у Ресави*, Средњи век у српској науци, историји, књижевности и уметности 10 (2019) 237–249.

Реч је о анализи иконографија сцене Визије Светог Петра Александријског у католикону манастира Ресаве, задужбине деспота Стефана Лазаревића (1389–1427). Посебан нагласак у раду стављен је на архијерејске одежде александријског прелата, а нарочито на надбедреник поменутог светитеља, који је украшен необичном, у источнохришћанској уметности изузетно ретком и репрезентативном појавом шестокрилог небеског бића. Овај детаљ је у наведеној сцени у српској уметности до времена пада деспотовине 1459. године јединствен.

■А. Гавриловић, *О помену Кине у Житију деспота Стефана Лазаревића од Константина Филозофа*, Средњи век у српској науци, историји, књижевности и уметности 11 (2021) 163–179.

Тема рада је помен Кине у Житију деспота Стефана Лазаревића од Константина Филозофа (око 1431), по свој прилици најстарији помен ове земље у српским историјским изворима. Анализиран је назив који Константин Филозоф користи за Кину – «Хтаи»: он указује на порекло овог имена и његово значење, као и на изворе на које се Константин Филозоф ослањао именујући Кину на поменути а не неки други начин. У првом делу рада, разматрају се Тимурова ратовања, као и основни историјски токови монголске и кинеске историје у циљу јаснијег разумевања Тамерланових тежњи за освајањем кинеског царства династије Минг почетком XV века.

■А. Гавриловић, *Иконографско решење и симболичка контекстуализација фреске Исцељења рабљеног у бањи Витезди у католикону Манастира Светог Прохора Пчињског (1488/1489)*, Седам векова од упокојења Светог краља Милутина. Тематски зборник, Врање 2022, 177–196.

У овом саопштењу колегиница Гавриловић је своја истраживачка интересовања усмерила према фресци «Исцелјења раслабљеног у бањи Витезди» (крај XV века) у католикону манастира Светог Прохора и уочила њену везу са местом гроба Светог Прохора Пчињског. У раду је примећено да се она налази над улазом у просторију са гробом Светог Прохора Пчињског и да у складу са својим местом у сликаном програму храма носи снажну васкрсну симболику.

•А. Гавриловић, *Представа Свете Тројице у форми анђела са три главе у цркви Светог Николе у Рамаћи и њен сликани програм (1405–1427)*, Средњи век у српској науци, историји, књижевности и уметности 14 (2024) 179–194.

Рад је посвећен разматрању иконографије, значења и програмског места представе Свете Тројице у виду анђела са три главе у цркви Светог Николе у Рамаћи. На основу анализе композиције Крштења на западном зиду цркве понуђена је реконструкција уништеног сликаног програма храма у зони Великих празника. У раду је на показано да је сцена Цвети могла бити насликана у северној лунети наоса, како је раније и истакнуто у литератури. У раду је анализирана идејна веза која спаја фреске Свете Тројице и Рођења Христовог с једне стране, и фреске Цвети, с друге, која такође поткрепљује мишљење према којем се фреска Цвети налазила наспрам лика Свете Тројице.

•А.Гавриловић, *Прилог проучавању архијерејских жезала у уметности Карловачке митрополије са посебним освртом на украс главе архијерејског жезла вршачког владике Јосифа Јовановића Шакабенте (1786–1805) у Владичанском двору у Вршцу (1783)*, In В. Вукашиновић (ур.), Богословље и духовни живот Карловачке митрополије. Година 4: Црква и политика: сусрет, сукоб и дијалог идентитета – духовни и теолошки оквири и тумачења, Београд – Нови Сад, 1–2. децембар 2020, Београд 2021, 139–161.

У саопштењу се колегиница Гавриловић бави раскошно украшеним архијерејским жезлом Јосифа Јовановића Шакабенте (1786–1805), синовца српског патријарха Арсенија IV Шакабенте (1739–1749) епископа пакрачко-славонског и потом владике вршачког, које се данас налази у ризници Владичанског двора у Вршцу. У раду је представила његов украс и извршила анализу његовог значења у контексту појаве на овој владичанској инсигнији (сцене Васкрсења, мотив змија, глоба и крста).

М46 Лексикографска јединица у научној публикацији водећег националног значаја, карта у научној публикацији националног значаја, критичко издање грађе у научној публикацији
--

•А. Gavrilović, *Printer Makarije's Oktoechos, Tone 1–2*, M. Marković (ed.), Spiritual and Cultural Heritage of the Monastery of Studenica. Past, Perseverance, Contemporaneity. SASA Galery of Visual Arts and Music (13 December 2019 – 31 March 2020), Belgrade 2019, 198–200.

•А. Gavrilović, *Santification Cross of Hegumenos Leontije*, M. Marković (ed.), Spiritual and Cultural Heritage of the Monastery of Studenica. Past, Perseverance, Contemporaneity. SASA Galery of Visual Arts and Music (13 December 2019 – 31 March 2020), Belgrade 2019, 217–219.

•А. Gavrilović, *Santification Cross of Hegumenos Martirije*, M. Marković (ed.), Spiritual and Cultural Heritage of the Monastery of Studenica. Past, Perseverance, Contemporaneity. SASA Galery of Visual Arts and Music (13 December 2019 – 31 March 2020), Belgrade 2019, 219–220.

•А. Гавриловић, *Лав*, у: М. Лојаница (ур.), Речник појмова ликовних уметности и архитектуре, Том 3, Л–О, Београд 2023, 13–15.

•А. Гавриловић, *Лисица*, у: М. Лојаница (ур.), Речник појмова ликовних уметности и архитектуре, Том 3, Л–О, Београд 2023, 60.

- А. Гавриловић, *Литургијски предмети*, у: М. Лојаница (ур.), Речник појмова ликовних уметности и архитектуре, Том 3, Л–О, Београд 2023, 70–73.
- А. Гавриловић, *Мач*, у: М. Лојаница (ур.), Речник појмова ликовних уметности и архитектуре, Том 3, Л–О, Београд 2023, 161–163.
- А. Гавриловић, *Монограм*, у: М. Лојаница (ур.), Речник појмова ликовних уметности и архитектуре, Том 3, Л–О, Београд 2023, 269–270.
- А. Гавриловић, *Орао*, у: М. Лојаница (ур.), Речник појмова ликовних уметности и архитектуре, Том 3, Л–О, Београд 2023, 478–480.
- А. Гавриловић, *Индијска уметност*, у: М. Лојаница (ур.), Речник појмова ликовних уметности и архитектуре, Том 2, Е–К, Београд 2020, 291–295.
- А. Гавриловић, *Јапанска уметност*, у: М. Лојаница (ур.), Речник појмова ликовних уметности и архитектуре, Том 2, Е–К, Београд 2020, 353–359.
- А. Гавриловић, *Кинеска уметност*, у: М. Лојаница (ур.), Речник појмова ликовних уметности и архитектуре, Том 2, Е–К, Београд 2020, 466–471.
- А. Гавриловић, *Култ*, у: М. Лојаница (ур.), Речник појмова ликовних уметности и архитектуре, Том 2, Е–К, Београд 2020, 636.
- А. Гавриловић, *Октоих првогласник штампара Макарија*, у: М. Марковић, Духовно и културно наслеђе манастира Студенице. Древност, постојаност, савременост, Галерија ликовне и музичке уметности САНУ (13. децембар 2019–31. март 2020), Београд 2020, 198–200.
- А. Гавриловић, *Крст игумана Леонтија*, у: М. Марковић, Духовно и културно наслеђе манастира Студенице. Древност, постојаност, савременост, Галерија ликовне и музичке уметности САНУ (13. децембар 2019–31. март 2020), Београд 2020, 217–219.
- А. Гавриловић, *Крст игумана Мартирија*, у: М. Марковић, Духовно и културно наслеђе манастира Студенице. Древност, постојаност, савременост, Галерија ликовне и музичке уметности САНУ (13. децембар 2019–31. март 2020), Београд 2020, 219–220.

M51 Рад у врхунском часопису националног значаја

- А. Гавриловић, *Плиткорелефни украс мермерних плоча на Градској фонтани у Хераклеји Линкестис (562) и његово значење*, Патримониум 18 (2020) 281–293.

Тема овог рада су неистражене представе делфина и христограма изведене у плитком рељефу на Градској фонтани у античком граду Хераклеји Линкестис, коју је овом граду даровао византијски цар Јустинијан (527–565). У раду је указано на аналогije представама делфина и христограма, на њихово значење, разлоге приказивања и њихову идејну спону са водом. Уочена је традиција у извођењу мотива делфина која сеже у далеку прошлост, истражене су карактеристике њеног тока, као и модуси преузимања овог мотива из античке уметности. Поређењем са другим примерима, установљено је да је овај веома учен украс последица снажне християнизације у доба цара Јустинијана, а да је фонтана слика раја односно рефригеријума.

- А. Гавриловић, *О богословским идејним основама иконографско-програмског решења сцене Преображења Христовог над улазом у цркву Преображења у манастиру Зrze*, Патримониум 19 (2021) 275–286.

Симболички сложена фреска Преображења Христовог над главним улазом у цркву Преображења у манастиру Зрзе (1368/1369) приказана уз ликове Богородице «Пантон хара» са малим Христом и фигуре пророка, представља јединствен пример своје врсте у оквиру читавог корпуса српске средњовековне уметности. Рад је посвећен чврстој идејној вези која спаја фреску Преображења и ликове Богородице са малим Христом и пророка.

•А. Гавриловић, *Култ и иконографија Светог Григорија Ниског у српским земљама 1459–1800*, Патримониум 20 (2022) 219–232.

Овај чланак колегинице Гавриловић посвећен је разматрању култа и представа Светог Григорија из Нисе у српским средњовековним земљама у периоду турске власти, од 1459. до 1800. године, када се гаси српско сликарство извођено на темељима византијских традиција. Сведочанства о поштовању овог светог епископа присутна су у очуваним писаним изворима и у делима уметности. У раду је показано да иконографија Светог Григорија у турском периоду са протоком времена одступа од ликовне традиције – уз веома ретко присутан „канонски“ тип светитеља, јављају се веома различити иконографски типови овог светог који сведоче да у уметности није постојао јединствен, устаљени иконографски тип овог епископа.

•А. Гавриловић, *Прилог тумачењу сликаног програма свода цркве Светог Спаса у Штипу са посебним освртом на идејни контекст појаве Свете Тројице, хетимасије и композиције Вазнесења*, Патримониум 21 (2023) 147–158.

У оквир сликаних тема у цркви Светог Спаса у Штипу улази фреска Свете Тројице чија је иконографија необична и, узимајући у обзир период у којем је настала, готово изузетна. У раду је реч о симболици фресака у своду храма тј. о идејној повезаности представе Свете Тројице и суседних сликаних тема, а такође и о идејним везама између појаве Свете Тројице у форми анђела са три главе и текстом службе празника Вазнесења којем је црква посвећена.

•А. Gavrilović, *Protomaster of the Frescoes in the Holy Trinity Church in the Resava Monastery*, Патримониум.мк 23 (2025) 213–238.

У овом раду колегиница Гавриловић је анализирала стилске одлика и палеографију натписа на одређеном броју фресака Цркве Свете Тројице у Ресави настојећи да утврди идентитет протомајстора фресака и сликарске радионице, која је осликала католикон манастира Ресаве, као и да прецизно издвоји сцене и фигуре које су дело тог протомајстора.

М63 Саопштење са скупа националног значаја штампано у целини

•А. Гавриловић, *О украсу омофора владике вршачког Јована Георгијевића на његовом портрету од Јохана Михаела Вагнера (1765) и о његовом значењу*, у: В. Вукашиновић (ур.), Богословље и духовни живот Карловачке митрополије. Година 3: Богословље и духовни живот Карловачке митрополије у оквиру 800 година аутокефалије Српске православне цркве. Зборник радова са научног скупа, Београд – Нови Сад, 16–17. децембар 2019, Београд 2020, 210–235.

Саопштење је посвећено истраживању фигуралног украса омофора владике вршачког Јована Георгијевића (1769–1773) на његовом монументалном уљаном портрету који се данас чува у кабинету Владике у Владичанском двору у Вршцу (1765). У раду су анализирани мотиви архијерејској инсигнији, значење сваког од њих засебно, као и значење које добијају у контексту целине. У складу са историјским контекстом портрета у саопштењу су образложени и разлози за појаву анализираних мотива на омофору. Уз анализу украса владичиног омофора, колегиница Гавриловић је у чланку размотрила и важну историјску улогу вршачког владике Георгијевића и, с

обзиром на околност да у науци постоје дилеме око ауторства овог портрета и времена његовог настанка, на основу потписа аутора, атрибуирала ово дело уметнику Јохану Михаелу Вагнеру.

▪ А. Гавриловић, *Представе небеских светила Сунца и Месеца у живопису манастира Крупе (1617–1618) и њихов програмски контекст*, Српска теологија у двадесетом веку 21 (2024) 83–100.

Тема овог саопштења је идејни контекст представа Сунца и Месеца у зони пандантифа, између јеванђелиста и Христових Нерукотворених образа у манастиру Успења Пресвете Богородице у Крупи. Ово истраживање представља прилог проучавању симболике и контекста представа Сунца и Месеца у српској средњовековној уметности у време турске власти и говори о идејним везама посвете храма са овим мотивима.

ОСТАЛО:

▪ Свети Сава, *Житије Светог Симеона*, Студеница 2020. [превод на савремени кинески језик Житија Светог Симеона од Светог Саве, 圣萨瓦, 圣西梅恩传, 斯图德尼擦 2020, у: Свети Сава, *Житије Светог Симеона/Santo Sava, Vita di San Simeon/圣萨瓦, 圣西梅恩传*, Студеница 2020, 101–123; са предговором др Маје Анђелковић, „О писаним делима Светог Саве“ (玛雅安杰勒口维奇, 关于圣萨瓦的书面作品), 93–100].

▪ А. Гавриловић, *М. Ракоција, Саборна црква у Нишу. Поводом 200 година Малог Саборног храма, Ниш* 2019, Ниш и Византија 18 (2020) 579–582.

▪ А. Гавриловић, *Византија у источноевропској визуелној култури позног средњег века* (Review of Byzantium in Eastern European Culture in the late Middle Ages, ed. M.A. Rossi and A. I. Sullivan, Leiden 2020), Ниш и Византија 19 (2021), 601–606.

▪ А. Гавриловић, *Грачаница. Сјај уметности у доба краља Милутина – приказ изложбе*, Саопштења 54 (2022) 249–250.

▪ А. Гавриловић, *The eloquence of art. Essays in honour of Henry Maguire*, Ниш и Византија 20 (2022) 583–588.

▪ *Манастир Високи Дечани*, прир. дечански монаси, Дечани 2023. (превод научно-популарне монографије на савремени кинески језик; 代查尼修道院, 编者: 代查尼修道院修士, 代查尼 2023, 115 стр.).

▪ А. Гавриловић, *825 година пострига Свете Анастасије – манастир Пресвете Богородице у Куришумлији: Зборник радова са научног скупа Куришумлија – Пролом Бања, 26–28. новембар 2021, 141 стр., илустрације у боји*, Ниш и Византија 22 (2024) 519–522.

ПЕТ НАЈЗНАЧАЈНИЈИХ НАУЧНИХ ОСТВАРЕЊА У ПЕРИОДУ ОД ПОСЛЕДЊЕГ ИЗБОРА У НАУЧНО ЗНАЊЕ

Кандидаткиња је предложила следећих пет радова као најзначајнијих у периоду од последњег избора у научно звање. Комисија је сагласна са овим избором, а описи и оцена наведених радова су приложени у овом документу:

1. А. Гавриловић, *Манастир Свети Јован Богослов – Поганово. Историја, икона, идентитет*, Ниш 2026, 304 стр.

2. А. Гавриловић, *Протомајстор фресака у параклису Светих Бесребреника у Ватопеду (1365/1366–1368)*, Зборник радова Филозофског факултета у Приштини 55/2 (2025) 287–315.

3. A. Gavrilović, *Protomaster of the Frescoes in the Holy Trinity Church in the Resava Monastery*, Патромониум.мк 23 (2025) 213–238.

4. A. Gavrilović, *The Representations of Dolphins on the Inaid opus sectile Panels above the Imperial Door in the Church of Hagia Sophia in Constantinople and their Meaning*, in: D. Moreau et al. (eds.). *Archaeology of the World of Changes. Late Roman and Early Byzantine architecture, sculpture and landscapes: Selected Papers from the 23rd International Congress of Byzantine Studies (Belgrade, 22–27 August, 2016)* – In memoriam Claudiae Barsanti, Oxford 2020, 339–345.

5. A. Gavrilović, *An early Christian oil lamp from the Smederevo museum in the form of a ship with the representations of dolphins: a contribution to the study of the light symbolism in Byzantium*, Византийский временник 105 (2022) 141–159.

Сви горенаведени радови Анђеле Гавриловић представљају допринос развоју медијевистике и уже посматрано српске средњовековне историје уметности. Прва и главна велика тема којом се Анђела Гавриловић последњих година бави у свом научним истраживањима јесте Манастир Светог Јована Богослова код Пирота, а у оквиру ње различити аспекти овог недовољно истраженог српског средњовековног споменика (историографија о споменику, погановска икона, ктиторска делатност деспотице Јелене Мрњавчевић, историјат манастира и области око манастира, везе овог манастира са неким другеим значајним монашким среиштима). Користећи широк спектар истраживачких поступака, она се у овој сасвим недавно објављеној књизи се осврнула на мноштво сложених питања везаних за Манастир Светог Јована Богослова и понудила одговоре који ће у наредном периоду несумњиво привлачити критичку пажњу истраживача и потаћи преиспитивање знања о споменику. Наредна два побројана рада – о протомајстору фресака у параклису Светих Бесребреника у Ватопеду и у Ресави – представљају наставак њених истраживања везаних за Манастир Светог Јована Богослова и надовезују се на њих, док последња два цитирана рада одражавају другу главну тему којом се ауторка бави дужи низ година, коју, следствено, испитује, користећи и одговарајућу методологију. У питању су представе делфина у античкој и рановизантијској уметности, пре свега анализа њихове иконографије и симболике у оквиру датог идејног контекста. Посебна тема у оквиру ових тема је улога и симболика делфина на предметима за осветљење. Резултати истраживања колегинице Анђеле Гавриловић показали су да су многи слојеви ликовне и историјске грађе, пре свега оне средњовековне, били недовољно испитани, те да и даље постоје неистражена поља чије откривање и изучавање доприносе даљем развоју византологије и српске медијевистике.

ЦИТИРАНОСТ РАДОВА ЗА ПЕРИОД 28. 10. 2020 – 21. 05. 2026.

1)

A. GAVRILOVIĆ, *On the Origins of the Context and Meaning of the Motif of Dolphin on the Ship-Shaped Oil Lamp from the Museum of Smederevo (4th century)*, Зборник радова Филозофског факултета у Приштини 54.1 (2024) 257–282.

Цитирано у:

- Д. Тешић Радовановић, *Лампа као знак религиозног и културног идентитета у касној Антици*, Тематски зборник међународног значаја. Историја, култура, идентитет. Историја, историја уметности, филозофија, Св. 1, Косовска Митровица 2025, 407–436 (стр. 425, нап. 20).

Број хетероцитата: 1.

2)

A. GAVRILOVIĆ, *Contribution to the study of the scene of Baptism of Christ in Serbian medieval art with special interest in the church of Saint Nikita near Skoplje (around 1324; 1484)*, Свети краљ Милутин и његово доба. Историја, књижевност, уметност: Тематски зборник међународног научног скупа „Краљ Милутин и доба Палеолога: Историја, књижевност, културно наслеђе“, Скопље 24–26. октобар 2021 Скопје **2023**, 733–761.

Цитирано у:

- М. Gallés, *Seven Snakes: Unpublished 19th Century Baptism of Christ Icon of the Tryavna School in Bulgaria*, Ниш и Византија 23 (2025), 248–260 (стр. 251, нап. 14/1).
- М. Gallés, *Seven Snakes: Unpublished 19th Century Baptism of Christ Icon of the Tryavna School in Bulgaria*, Ниш и Византија 23 (2025), 248–260 (стр. 251, нап. 14/2).
- М. Gallés, *Seven Snakes: Unpublished 19th Century Baptism of Christ Icon of the Tryavna School in Bulgaria*, Ниш и Византија 23 (2025), 248–260 (стр. 251, нап. 14/3).

Број хетероцитата: 3.

3)

A. GAVRILOVIĆ, *An Early Christian Oil Lamp from the Smederevo Museum in the Form of a Ship with the Representations of Dolphins: A Contribution to the Study of the Light Symbolism in Byzantium*, Византијски временник 105 (**2021**) 141–159.

Цитирано у:

- Д. Тешић Радовановић, *Fiat lux. Светлост као симбол теофаније у касноантичкој уметности Медитерана*, Београд 2024, стр. 120, нап. 443.

Број хетероцитата: 1.

Цитирано у:

- Д. Тешић Радовановић, *Fish symbol and maritime motifs on late antique lamps from central Balkans*, Зборник радова Филозофског факултета Универзитета у Приштини 52.4 (2022) 277–304 (стр. 293, нап. 25).
- Д. Тешић Радовановић, *Fish symbol and maritime motifs on late antique lamps from central Balkans*, Зборник радова Филозофског факултета Универзитета у Приштини 52.4 (2022) 277–304 (стр. 293, нап. 27).

- Д. Тешић Радовановић, *Fish symbol and maritime motifs on late antique lamps from central Balkans*, Зборник радова Филозофског факултета Универзитета у Приштини 52.4 (2022) 277–304 (стр. 295, XXI ред).
- Д. Тешић Радовановић, *Fish symbol and maritime motifs on late antique lamps from central Balkans*, Зборник радова Филозофског факултета Универзитета у Приштини 52.4 (2022) 277–304 (стр. 297, VIII ред).
- Д. Тешић Радовановић, *Fish symbol and maritime motifs on late antique lamps from central Balkans*, Зборник радова Филозофског факултета Универзитета у Приштини 52.4 (2022) 277–304 (стр. 297, нап. 34).

Број хетероцитата: 5.

Цитирано у:

- Д. Тешић Радовановић, *Лампа као знак религиозног и културног идентитета у касној Антици*, Тематски зборник међународног значаја. Историја, култура, идентитет. Историја, историја уметности, филозофија, Св. 1, Косовска Митровица 2025, 407–436 (стр. 425, нап. 20).

Број хетероцитата: 1.

4)

А. ГАВРИЛОВИЋ, *Плиткорелефни украс мермерних плоча на Градској фонтани у Хераклеји Линкестис (562) и његово значење*, Патримониум 18 (2020) 281–294.

Цитирано у:

- Д. Тешић Радовановић, *Fish symbol and maritime motifs on late antique lamps from central Balkans*, Зборник радова Филозофског факултета Универзитета у Приштини 52.4 (2022) 277–304 (стр. 295, нап. 30).

Број хетероцитата: 1.

5)

А. ГАВРИЛОВИЋ, *Духовно и материјално значење и анализа мотива трију риба са заједничком главом на фрагменту касноантичког подног мозаика из Петровца на Мору*, Историјски записи год. 90, бр. 3–4 (2019) 7–19.

Цитирано у:

- Д. Тешић Радовановић, *Fish symbol and maritime motifs on late antique lamps from central Balkans*, Зборник радова Филозофског факултета Универзитета у Приштини 52.4 (2022) 277–304 (стр. 302, ред 8).

Број хетероцитата: 1.

6)

А. ГАВРИЛОВИЋ, *Надбедреник патријарха Арсенија III Чарнојевића на портрету овог патријарха од Јова Василијевича (1744) – његов смисао и украс*, у: В. Вукашиновић (ур.), Богословље и духовни живот Карловачке митрополије. Година 2 (2018, Београд – Нови Сад), Културолошка и образовна преплитања и узајамни односи Цркава и политичких ентитета Централне и Југоисточне Европе од 1690. до 1918. године, Београд **2019**, 178–188.

Цитирано у:

- Н. Ж. Лукић, *Литургијско-историјска анализа култова Срба светитеља у Карловачкој митрополији XVIII века*, Београд 2022 (Православни богословски факултет, Београд, необјављена докторска дисертација), стр. 65, нап. 446.

Број хетероцитата: 1.

7)

А. ГАВРИЛОВИЋ, *Црква Богородице Одигитрије у Пећкој патријаршији*, Београд **2018**.

Цитирано у:

- Н. Дабић, *Иконографско тумачење представе Служење Свете литургије у северном параклису Радослављеве припрате у Студеници*, Црквене студије 23 (2026) 539–551 (стр. 540, нап. 11).
- Н. Дабић, *Иконографско тумачење представе Служење Свете литургије у северном параклису Радослављеве припрате у Студеници*, Црквене студије 23 (2026) 539–551 (стр. 541, нап. 23).

Број хетероцитата: 2.

Цитирано у:

- М. Живковић, *Попрсја мученика у поткуполном простору цркве Светих Апостола у Пећкој патријаршији*, Косовко-метохијски зборник 10 (2025) 93–162 (стр. 106, нап. 62).

Број хетероцитата: 1.

Цитирано у:

Арх. Т. Ракићевић, *Темплон: Преграда олтара/иконостас. Од настанка до развијене средњовековне форме: са освртом на српске задужбине од краја XII века до Велике сеобе 1690. године*, Београд 2024 (стр. 283, нап. 209).

Арх. Т. Ракићевић, *Темплон: Преграда олтара/иконостас. Од настанка до развијене средњовековне форме: са освртом на српске задужбине од краја XII века до Велике сеобе 1690. године*, Београд 2024 (стр. 283, нап. 211).

Арх. Т. Ракићевић, *Темплон: Преграда олтара/иконостас. Од настанка до развијене средњовековне форме: са освртом на српске задужбине од краја XII века до Велике сеобе 1690. године*, Београд 2024 (стр. 283, нап. 216/1).

Арх. Т. Ракићевић, *Темплон: Преграда олтара/иконостас. Од настанка до развијене средњовековне форме: са освртом на српске задужбине од краја XII века до Велике сеобе 1690. године*, Београд 2024 (стр. 283, нап. 216/2).

Број цитата: 4.

Цитирано у:

- N. Петаλώτης, *Η εικονογραφία του αγίου Αντίπα επισκόπου Περγάμου (11^{ος}–16^{ος} αιώνας)*, Θεσσαλονίκη 2023 (διπλωματική εργασία), стр. 85, нап. 206.
- N. Петаλώτης, *Η εικονογραφία του αγίου Αντίπα επισκόπου Περγάμου (11^{ος}–16^{ος} αιώνας)*, Θεσσαλονίκη 2023 (διπλωματική εργασία), стр. 95, нап. 251.
- N. Петаλώτης, *Η εικονογραφία του αγίου Αντίπα επισκόπου Περγάμου (11^{ος}–16^{ος} αιώνας)*, Θεσσαλονίκη 2023 (διπλωματική εργασία), стр. 136, нап. 461.
- N. Петаλώτης, *Η εικονογραφία του αγίου Αντίπα επισκόπου Περγάμου (11^{ος}–16^{ος} αιώνας)*, Θεσσαλονίκη 2023 (διπλωματική εργασία), стр. 136, нап. 462.
- N. Петаλώτης, *Η εικονογραφία του αγίου Αντίπα επισκόπου Περγάμου (11^{ος}–16^{ος} αιώνας)*, Θεσσαλονίκη 2023 (διπλωματική εργασία), стр. 136, нап. 463.
- N. Петаλώτης, *Η εικονογραφία του αγίου Αντίπα επισκόπου Περγάμου (11^{ος}–16^{ος} αιώνας)*, Θεσσαλονίκη 2023 (διπλωματική εργασία), стр. 136, нап. 464.

Број хетероцитата: 6.

Цитирано у:

- B. Cvetković, *The Royal Imagery of Medieval Serbia*, у: M. Bacci, M. Studer Karlen, M. Vagnoni (ed.), *Meanings and Functions of the Ruler's Image in the Mediterranean World (11th–15th centuries)*, Leiden 2022, 172–218 (стр. 179–180, нап. 38).

Број хетероцитата: 1.

Цитирано у:

- И. Игњатовић, *Прилог проучавању зидног сликарства Беле цркве каранске. Тематски програм сликарства калоте*, Зограф 46 (2022) 99–119 (стр. 114, нап. 71).
- И. Игњатовић, *Прилог проучавању зидног сликарства Беле цркве каранске. Тематски програм сликарства калоте*, Зограф 46 (2022) 99–119 (стр. 114, нап. 72).

Број хетероцитата: 2.

Цитирано у:

- М. Марковић, *Зидно сликарство цркве Светог Ђорђа у Ајдановцу*, Београд 2022 – Филозофски факултет: Београд; необјављена докторска дисертација (стр. 94, нап. 398).

- М. Марковић, *Зидно сликарство цркве Светог Ђорђа у Ајдановцу*, Београд 2022 – Филозофски факултет: Београд; необјављена докторска дисертација (стр. 95, нап. 402).

Број хетероцитата: 2.

Цитирано у:

- К. Милорадовић, *Минијатуре Минхенског псалтира. Иконографске одлике и литерарне основе*, Београд 2022 – Филозофски факултет, Београд; необјављена докторска дисертација – стр. 406, нап. 2104.
- К. Милорадовић, *Минијатуре Минхенског псалтира. Иконографске одлике и литерарне основе*, Београд 2022 – Филозофски факултет, Београд; необјављена докторска дисертација – стр. 407, нап. 2105.

Број хетероцитата: 2.

Цитирано у:

- М. Живковић, *Триптих из манастира Свете Катарине на Синају – непознато дело старог српског иконописца*, Зборник радова Византолошког института 58 (2021) 149–184 (стр. 167, нап. 66).
- М. Живковић, *Триптих из манастира Свете Катарине на Синају – непознато дело старог српског иконописца*, Зборник радова Византолошког института 58 (2021) 149–184 (стр. 170, нап. 77).

Број хетероцитата: 2.

Цитирано у:

- М. Živković, *On the icons of Sinai and Raithou martyrs in Saint Catherine's monastery at Sinai, with an overview of the cult and iconography of these saints in East Christian art*, Зорпаф 44 (2020) 101–125 (стр. 112, нап. 58).

Број хетероцитата: 1.

Цитирано у:

- М. Томић Ђурић, *Слика патрона у олтару Марковог манастира*, у: С. Бојанин, А. Милановић, М. Цветковић (ур.), Гласови и слике: Облици комуникације на средњовековном Балкану: (IV–XVI век), Београд 2020, 323–351 (стр. 327, нап. 12).
- М. Томић Ђурић, *Слика патрона у олтару Марковог манастира*, у: С. Бојанин, А. Милановић, М. Цветковић (ур.), Гласови и слике: Облици комуникације на средњовековном Балкану: (IV–XVI век), Београд 2020, 323–351 (стр. 327, нап. 13).
- М. Томић Ђурић, *Слика патрона у олтару Марковог манастира*, у: С. Бојанин, А. Милановић, М. Цветковић (ур.), Гласови и слике: Облици комуникације на средњовековном Балкану: (IV–XVI век), Београд 2020, 323–351 (стр. 328, нап. 14).

Број хетероцитата: 3.

8) A. GAVRILOVIĆ, *The Representation of Constantinople on the Folio 145r/b of the Manuscript of Madrid Skylitzes Synopsis of Histories*, Ниш и Византија 14 (**2016**) 371–380.

Цитирано у:

• М. Kaya, Kapadokya Bölgesi Duvar Resimlerinde Kutsal Anlam Taşıyan ve Apotropaik Etkili Motifler (Motifs with Sacred and Apotropaic Meanings on the Wall Paintings of Capadocia Region), Art-Sanat 16 (2021) 409–435 (стр. 416, нап. 8).

Број хетероцитата: 1.

9)

A. ГАВРИЛОВИЋ, *О предствама змија у пољу сокла испод св. Теодора Тирона у Богородичиној цркви у Пећкој патријаршији*, Косовско-метохијски зборник 6 (**2015**) 1–8.

Цитирано у:

• Т. Starodubcev, *St. Prokopios and St. Theodore Teron killing monsters in the Prizren gospel*, Косовско-метохијски зборник 8 (2019) 1–33 (стр. 24, нап. 95).

Број хетероцитата: 1.

10)

A. GAVRILOVIĆ, *Christ Pantocrator in the Dome of the Church of the Virgin Hodegetria in the Patriarchate of Peć. Iconography and Meaning*, Зборник за ликовне уметности Матице српске 43 (**2015**) 13–31.

Цитирано у:

• А. Ж. Радовановић, *Зидно сликарство цркве Светог Ђорђа у манастиру Темска*, Београд 2021 (Филозофски факултет, необјављена докторска дисертација), стр. 57, нап. 279.

Број хетероцитата: 1.

11)

A. GAVRILOVIĆ, *Holy stylites in the church of the Virgin Hodegetria in the Patriarchate of Peć*, Патримониум.мк 12 (**2014**) 147–156.

Цитирано у:

• Ј. Спахиу Јанчевска, *Творештвото на зографот Јован од Грамоста и неговата работилница*, Скопје 2020 – необјављена докторска дисертација, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје, Филозофски факултет, Институт на историја на уметноста и археологија (стр. 132, нап. 77).

Број хетероцитата: 1.

Цитирано у:

- Т. Митровић, *Од иконизације тела до наликовања Христу. Траговима процеса децентрализације иконичког поретка у периоду касне антике*, Култура 167 (2020) 179–197 (стр. 190, нап. 31).

Број хетероцитата: 1.

Цитирано у:

- Т. Митровић, *Када су људи били иконе: о утицају визуелних уметности на однос телесности у (раном) средњем веку*, Живопис 9 (2020) 147–216 (стр. 172, нап. 65).
- Т. Митровић, *Када су људи били иконе: о утицају визуелних уметности на однос телесности у (раном) средњем веку*, Живопис 9 (2020) 147–216 (стр. 193, нап. 117).

Број хетероцитата: 2.

12)

А. ГАВРИЛОВИЋ, *Зидно сликарство цркве Богородице Одигитрије у Пећи*, Београд **2012**.

Цитирано у:

- М. Копривица, *Сабори Саве Немањића*, Од Раса до Никеје I. 850 година од рођења Светог Саве и 1700 година од Првог васељенског сабора. Зборник са Међународне научне конференције одржане 30. маја 2025. у Нишу, Ниш – Нови Сад – Нови Пазар 2025, 155–172 (стр. 166, нап. 48).
- М. Копривица, *Сабори Саве Немањића*, Од Раса до Никеје I. 850 година од рођења Светог Саве и 1700 година од Првог васељенског сабора. Зборник са Међународне научне конференције одржане 30. маја 2025. у Нишу, Ниш – Нови Сад – Нови Пазар 2025, 155–172 (стр. 166, нап. 49).

Број хетероцитата: 2.

Цитирано у:

- М. Недељковић, *Представа Свете тајне Причешћа преподобне Марије Египћанке на хиландарској житијној икони*, Живопис 12 (2023) 121–139 (стр. 131, нап. 55).

Број хетероцитата: 1.

Цитирано у:

- К. Милорадовић, *Минијатуре Минхенског псалтира. Иконографске одлике и литерарне основе*, Београд 2022 – необјављена докторска дисертација; Филозофски факултет, Београд – стр. 346, нап. 1780.
- К. Милорадовић, *Минијатуре Минхенског псалтира. Иконографске одлике и литерарне основе*, Београд 2022 – необјављена докторска дисертација; Филозофски факултет, Београд – стр. 407, нап. 2105.

Број хетероцитата: 2.

Цитирано у:

- Ј. Спахиу Јанчевска, *Црквата Свети Никола во Топличкиот манастир*, Скопје 2021 (стр. 210, нап. 114).

Број цитата: 1.

Цитирано у:

- Ј. Спахиу Јанчевска, *Творештвото на зографот Јован од Грамоста и неговата работилница*, Скопје 2020 – необјављена докторска дисертација, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје, Филозофски факултет, Институт на историја на уметноста и археологија (стр. 81, нап. 46).
- Ј. Спахиу Јанчевска, *Творештвото на зографот Јован од Грамоста и неговата работилница*, Скопје 2020 – необјављена докторска дисертација, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје, Филозофски факултет, Институт на историја на уметноста и археологија (стр. 83, нап. 65).
- Ј. Спахиу Јанчевска, *Творештвото на зографот Јован од Грамоста и неговата работилница*, Скопје 2020 – необјављена докторска дисертација, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје, Филозофски факултет, Институт на историја на уметноста и археологија (стр. 86, нап. 88).

Број цитата: 3.

Цитирано у:

- A. Adashinskaya, *The Hodegetriai. Replicating the Icon of the Hodegetria by Means of Church Dedications*, у: J. Bogdanović, I. Sinkević, Č. Marinković (ed.), *Type and Archetype in Late Antiquity and Byzantine Art and Architecture*, Leiden 2023, 43–71 (стр. 59, нап. 84).
- A. Adashinskaya, *The Hodegetriai. Replicating the Icon of the Hodegetria by Means of Church Dedications*, у: J. Bogdanović, I. Sinkević, Č. Marinković (ed.), *Type and Archetype in Late Antiquity and Byzantine Art and Architecture*, Leiden 2023, 43–71 (стр. 60, нап. 85).
- A. Adashinskaya, *The Hodegetriai. Replicating the Icon of the Hodegetria by Means of Church Dedications*, у: J. Bogdanović, I. Sinkević, Č. Marinković (ed.), *Type and Archetype in Late Antiquity and Byzantine Art and Architecture*, Leiden 2023, 43–71 (стр. 60, нап. 86).
- A. Adashinskaya, *The Hodegetriai. Replicating the Icon of the Hodegetria by Means of Church Dedications*, у: J. Bogdanović, I. Sinkević, Č. Marinković (ed.), *Type and Archetype in Late Antiquity and Byzantine Art and Architecture*, Leiden 2023, 43–71 (стр. 60, нап. 87).

Број цитата: 4.

13)

A. GAVRILOVIĆ, *Representations of the Wells in the Byzantine Art. Contribution to the Research of Their Iconography*, Ниш и Византија 8 (2010) 201–218.

Цитирано у:

M. A. Rossi, *Visualizing Christ's Miracles in Late Byzantium. Art, Theology, and Court Culture*, Cambridge 2024 (стр. 80, нап. 63).

Број хетероцитата: 1.

14)

А. ГАВРИЛОВИЋ, *Представе лепре и водене болести на српским фрескама у доба Стефана Душана (1331–1355)*, Лесковачки зборник 48 (2008) 261–276.

Цитирано у:

- М. Штетић, *Лепра у српским средњовековним земљама*, у: С. Мишић, К. Митровић (ур.), *Пошести на тлу средњовековних српских земаља (епидемије – непогоде – глад)*. Зборник радова, Београд 2021, 71–86 (стр. 72, X ред).
- М. Штетић, *Лепра у српским средњовековним земљама*, у: С. Мишић, К. Митровић (ур.), *Пошести на тлу средњовековних српских земаља (епидемије – непогоде – глад)*. Зборник радова, Београд 2021, 71–86 (стр. 80, XXVII ред).
- М. Штетић, *Лепра у српским средњовековним земљама*, у: С. Мишић, К. Митровић (ур.), *Пошести на тлу средњовековних српских земаља (епидемије – непогоде – глад)*. Зборник радова, Београд 2021, 71–86 (стр. 80, XXXI ред).
- М. Штетић, *Лепра у српским средњовековним земљама*, у: С. Мишић, К. Митровић (ур.), *Пошести на тлу средњовековних српских земаља (епидемије – непогоде – глад)*. Зборник радова, Београд 2021, 71–86 (стр. 80, XXXVIII ред).
- М. Штетић, *Лепра у српским средњовековним земљама*, у: С. Мишић, К. Митровић (ур.), *Пошести на тлу средњовековних српских земаља (епидемије – непогоде – глад)*. Зборник радова, Београд 2021, 71–86 (стр. 81, VI ред).
- М. Штетић, *Лепра у српским средњовековним земљама*, у: С. Мишић, К. Митровић (ур.), *Пошести на тлу средњовековних српских земаља (епидемије – непогоде – глад)*. Зборник радова, Београд 2021, 71–86 (стр. 81, XII ред).

Број хетероцитата: 6.

УКУПАН БРОЈ ХЕТЕРОЦИТАТА: 67.**АУТОЦИТИРАНОСТ РАДОВА ЗА ПЕРИОД 28. 10. 2020 – 21. 05. 2026.****1)**

А. Гавриловић, *О представама змија у пољу сокла испод св. Теодора Тирона у Богородичиној цркви у Пећкој патријаршији*, Косовско-метохијски зборник 6 (2015) 1–8.

Аутоцитирано у:

- А. Гавриловић, *Прилог проучавању тематике и значења зидног сликарства из времена Светог Саве Српског: живопис просторије на другом спрату жичке куле*, Византијско-словенска чтенија 6 (2023) 505–522 (стр. 508, нап. 8).
- А. Гавриловић, *Прилог проучавању тематике и значења зидног сликарства из времена Светог Саве Српског: живопис просторије на другом спрату жичке куле*, Византијско-словенска чтенија 6 (2023) 505–522 (стр. 508, нап. 9).

•А. Гавриловић, *Прилог проучавању тематике и значења зидног сликарства из времена Светог Саве Српског: живопис просторије на другом спрату жичке куле*, Византијско-словенска чтенија 6 (2023) 505–522 (стр. 509, нап. 14).

Број аутоцитата: 3.

2)

А. Гавриловић, Црква Богородице Одигитрије у Пећкој патријаршији, Београд 2018.

Аутоцитирано у:

•А. Гавриловић, *Дечанске цркве мрамор и његово значење*, Ниш и Византија XVIII (2020) 23–46 (стр. 367, нап. 76).

•А. Гавриловић, *О богословским идејним основама иконографско-програмског решења сцене Преображења Христовог над улазом у цркву Преображења у манастиру Зrze*, Патримониум 19 (2021) 275–286 (стр. 278, нап. 19).

•А. Гавриловић, *О богословским идејним основама иконографско-програмског решења сцене Преображења Христовог над улазом у цркву Преображења у манастиру Зrze*, Патримониум 19 (2021) 275–286 (стр. 278, нап. 20).

•А. Гавриловић, *Програмски контекст сцене Срећења у цркви Свете Тројице у Сопоћанима (око 1265)*, Ниш и Византија 19 (2021), 93–108 (стр. 105, нап. 50).

•А. Гавриловић, *Програмски контекст сцене Срећења у цркви Свете Тројице у Сопоћанима (око 1265)*, Ниш и Византија 19 (2021), 93–108 (стр. 107, нап. 66).

•А. Gavrilović, *Contribution to the study of the decoration of the tiled stoves in Serbia – Tiled stoves in the Bishop's cabinet in the Bishop's palace in Vršac*, у: В. Круљац, Б. Јокић (ур.), *Уметност и наука у примени: Искуство и визија. Тематски зборник*, Београд 2022, 70–86 (стр. 78, нап. 34).

•А. Gavrilović, *Contribution to the study of the decoration of the tiled stoves in Serbia – Tiled stoves in the Bishop's cabinet in the Bishop's palace in Vršac*, у: В. Круљац, Б. Јокић (ур.), *Уметност и наука у примени: Искуство и визија. Тематски зборник*, Београд 2022, 70–86 (стр. 80, нап. 45).

•А. Гавриловић, *О разлозима појаве фреске Богородице Одигитрије на западној фасади цркве Преображења у Новгороду (XIV век) – прилог проучавању*, Ниш и Византија 21 (2023) 243–263 (стр. 253, нап. 26).

•А. Гавриловић, *Прилог проучавању тематике и значења зидног сликарства из времена Светог Саве Српског: живопис просторије на другом спрату жичке куле*, Византијско-словенска чтенија 6 (2023) 505–522 (стр. 508, нап. 8).

•А. Гавриловић, *Прилог проучавању мотива хирографа у српској средњовековној уметности – о мотиву хирографа у српској уметности у време турске власти*, Византијско-словенска чтенија 7 (2024) 193–202 (стр. 194, нап. 10).

•А. Гавриловић, *Програмски контекст сцене Срећења у цркви Богородице Одигитрије у Пећкој патријаршији – прилог проучавању идејних основа сликаног програма пећке Богородичине цркве (1335–1337) и сродних споменика у периоду самосталности српске средњовековне државе*, Ниш и Византија 23 (2025) 181–198 (стр. 181, нап. 1).

- А. Гавриловић, *Програмски контекст сцене Срећења у цркви Богородице Одигитрије у Пећкој патријаршији – прилог проучавању идејних основа сликаног програма пећке Богородичине цркве (1335–1337) и сродних споменика у периоду самосталности српске средњовековне државе*, Ниш и Византија 23 (2025) 181–198 (стр. 181, нап. 2).
- А. Гавриловић, *Програмски контекст сцене Срећења у цркви Богородице Одигитрије у Пећкој патријаршији – прилог проучавању идејних основа сликаног програма пећке Богородичине цркве (1335–1337) и сродних споменика у периоду самосталности српске средњовековне државе*, Ниш и Византија 23 (2025) 181–198 (стр. 182, нап. 5).
- А. Гавриловић, *Програмски контекст сцене Срећења у цркви Богородице Одигитрије у Пећкој патријаршији – прилог проучавању идејних основа сликаног програма пећке Богородичине цркве (1335–1337) и сродних споменика у периоду самосталности српске средњовековне државе*, Ниш и Византија 23 (2025) 181–198 (стр. 182, нап. 6).
- А. Гавриловић, *Програмски контекст сцене Срећења у цркви Богородице Одигитрије у Пећкој патријаршији – прилог проучавању идејних основа сликаног програма пећке Богородичине цркве (1335–1337) и сродних споменика у периоду самосталности српске средњовековне државе*, Ниш и Византија 23 (2025) 181–198 (стр. 189, нап. 30).
- А. Gavrilović, *Contribution to the study of the scene of Baptism of Christ in Serbian medieval art with special interest in the church of Saint Nikita near Skoplje (around 1324; 1484)*, Свети краљ Милутин и његово доба. Историја, књижевност, уметност: Тематски зборник међународног научног скупа „Краљ Милутин и доба Палеолога: Историја, књижевност, културно наслеђе“, Скопље 24–26. октобар 2021 Скопје 2023, 733–761 (стр. 741, нап. 34).
- А. Gavrilović, *Contribution to the study of the scene of Baptism of Christ in Serbian medieval art with special interest in the church of Saint Nikita near Skoplje (around 1324; 1484)*, Свети краљ Милутин и његово доба. Историја, књижевност, уметност: Тематски зборник међународног научног скупа „Краљ Милутин и доба Палеолога: Историја, књижевност, културно наслеђе“, Скопље 24–26. октобар 2021 Скопје 2023, 733–761 (стр. 742, нап. 35).
- А. Gavrilović, *Contribution to the study of the scene of Baptism of Christ in Serbian medieval art with special interest in the church of Saint Nikita near Skoplje (around 1324; 1484)*, Свети краљ Милутин и његово доба. Историја, књижевност, уметност: Тематски зборник међународног научног скупа „Краљ Милутин и доба Палеолога: Историја, књижевност, културно наслеђе“, Скопље 24–26. октобар 2021 Скопје 2023, 733–761 (стр. 743, нап. 44).
- А. Gavrilović, *Contribution to the study of the scene of Baptism of Christ in Serbian medieval art with special interest in the church of Saint Nikita near Skoplje (around 1324; 1484)*, Свети краљ Милутин и његово доба. Историја, књижевност, уметност: Тематски зборник међународног научног скупа „Краљ Милутин и доба Палеолога: Историја, књижевност, културно наслеђе“, Скопље 24–26. октобар 2021 Скопје 2023, 733–761 (стр. 743, нап. 48).
- А. Gavrilović, *Contribution to the study of the scene of Baptism of Christ in Serbian medieval art with special interest in the church of Saint Nikita near Skoplje (around 1324; 1484)*, Свети краљ Милутин и његово доба. Историја, књижевност, уметност: Тематски зборник међународног научног скупа „Краљ Милутин и доба Палеолога: Историја, књижевност, културно наслеђе“, Скопље 24–26. октобар 2021 Скопје 2023, 733–761 (стр. 746, нап. 57).
- А. Гавриловић, *Појов хејроурафов; О контексту помена и значења мотива „рукописа“ у „Житију Светог Саве“ од Доментијана (1253/1254)*, Д. Бојовић, Ј. Стошић (ур.), Свети Сава и Доментијан.

Зборник са Међународне научне конференције, одражне 26. и 27. маја 2023. у Нишу и Студеници, Ниш 2024, 567–603 (стр. 589, нап. 85).

▪А. Гавриловић, *Манастир Свети Јован Богослов – Поганово. Историја, икона, идентитет*, Ниш 2026, стр. 76, нап. 344.*

▪А. Гавриловић, *Манастир Свети Јован Богослов – Поганово. Историја, икона, идентитет*, Ниш 2026, стр. 76, нап. 345.*

▪А. Гавриловић, *Манастир Свети Јован Богослов – Поганово. Историја, икона, идентитет*, Ниш 2026, стр. 87, нап. 395.*

▪А. Гавриловић, *Манастир Свети Јован Богослов – Поганово. Историја, икона, идентитет*, Ниш 2026, стр. 87, нап. 397.*

Број аутоцитата: 25.

3)

А. Гавриловић, *Култ и иконографија Светог Григорија Ниског код Срба у средњем веку*, *Antropologija* 18, sv. 3 (2018) 73–86.

Аутоцитирано у:

▪А. Гавриловић, *Култ и иконографија Светог Григорија Ниског у српским земљама 1459–1800*, *Патримониум* 20 (2022) 219–232 (стр. 219, нап. 2).

▪А. Гавриловић, *Култ и иконографија Светог Григорија Ниског у српским земљама 1459–1800*, *Патримониум* 20 (2022) 219–232 (стр. 219, нап. 3).

▪А. Гавриловић, *Култ и иконографија Светог Григорија Ниског у српским земљама 1459–1800*, *Патримониум* 20 (2022) 219–232 (стр. 220, нап. 5).

▪А. Гавриловић, *Култ и иконографија Светог Григорија Ниског у српским земљама 1459–1800*, *Патримониум* 20 (2022) 219–232 (стр. 224, нап. 29).

▪А. Гавриловић, *Култ и иконографија Светог Григорија Ниског у српским земљама 1459–1800*, *Патримониум* 20 (2022) 219–232 (стр. 224, нап. 30).

▪А. Гавриловић, *Култ и иконографија Светог Григорија Ниског у српским земљама 1459–1800*, *Патримониум* 20 (2022) 219–232 (стр. 229, нап. 56).

▪А. Гавриловић, *Култ и иконографија Светог Григорија Ниског у српским земљама 1459–1800*, *Патримониум* 20 (2022) 219–232 (стр. 231, нап. 63).

▪А. Гавриловић, *Манастир Свети Јован Богослов – Поганово. Историја, икона, идентитет*, Ниш 2026, стр. 46, нап. 236.*

Број аутоцитата: 8.

4)

A.Gavrilović, *The Representations of Dolphins on the Inaid opus sectile Panels above the Imperial Door in the Church of Hagia Sophia in Constantinople and their Meaning*, in: D. Moreau et al. (eds.). *Archaeology of the World of Changes. Late Roman and Early Byzantine architecture, sculpture and landscapes: Selected Papers from the 23rd International Congress of Byzantine Studies (Belgrade, 22–27 August, 2016) – In memoriam Claudia Barsanti, Oxford 2020, 339–345.*

Аутоцитирано у:

▪ A.Gavrilović, *Contribution to the study of the decoration of the tiled stoves in Serbia – Tiled stoves in the Bishop's cabinet in the Bishop's palace in Vršac*, у: В. Круљац, Б. Јокић (ур.), *Уметност и наука у примени: Искуство и визија. Тематски зборник, Београд 2022, 70–86 (стр. 77, нап. 28).*

▪ A.Gavrilović, *Contribution to the study of the decoration of the tiled stoves in Serbia – Tiled stoves in the Bishop's cabinet in the Bishop's palace in Vršac*, у: В. Круљац, Б. Јокић (ур.), *Уметност и наука у примени: Искуство и визија. Тематски зборник, Београд 2022, 70–86 (стр. 78, нап. 36).*

▪ A. Gavrilović, *The representation of the dolphin in the scene David playing the harp before Saul in Chapel III at Bawit and the reasons for its depiction*, M. Panov (ed.), *Narratives. Proceedings of the 11th International Symposium on Byzantine and Medieval Studies "Days of Justinian I"*, Skopje, 10–12 November, 2023, Skopje 2024, 350–363 (стр. 355, нап. 18).

▪ A. Gavrilović, *The representation of the dolphin in the scene David playing the harp before Saul in Chapel III at Bawit and the reasons for its depiction*, M. Panov (ed.), *Narratives. Proceedings of the 11th International Symposium on Byzantine and Medieval Studies "Days of Justinian I"*, Skopje, 10–12 November, 2023, Skopje 2024, 350–363 (стр. 355, нап. 19).

▪ А. Гавриловић, *О иконографским специфичностима мозаика са представом Ариона у римској Вили дел Казале (Пјаца Армерина): прилог проучавању представâ Ариона у античкој уметности, Етноантрополошки проблеми н. с. год. 18, св. 4 (2023) 1275–1296 (стр. 1291, нап. XX ред).*

▪ A. Gavrilović, *On the origins of the context and meaning of the motif of dolphin on the ship-shaped oil lamp from the Museum of Smederevo (4th century AD)*, *Зборник радова Филозофског факултета Универзитета у Приштини* 54.1 (2024) 257–282 (стр. 262, V ред).

▪ A. Gavrilović, *On the origins of the context and meaning of the motif of dolphin on the ship-shaped oil lamp from the Museum of Smederevo (4th century AD)*, *Зборник радова Филозофског факултета Универзитета у Приштини* 54.1 (2024) 257–282 (стр. 262, IX ред).

▪ A. Gavrilović, *On the origins of the context and meaning of the motif of dolphin on the ship-shaped oil lamp from the Museum of Smederevo (4th century AD)*, *Зборник радова Филозофског факултета Универзитета у Приштини* 54.1 (2024) 257–282 (стр. 262, нап. 14).

▪ A. Gavrilović, *On the origins of the context and meaning of the motif of dolphin on the ship-shaped oil lamp from the Museum of Smederevo (4th century AD)*, *Зборник радова Филозофског факултета Универзитета у Приштини* 54.1 (2024) 257–282 (стр. 274, XXXVI ред).

Број аутоцитата: 9.

5)

А. Гавриловић, Плиткорелефни украс мермерних плоча на Градској фонтани у Хераклеји Линкестис (562) и његово значење, Патримониум 18 (2020) 281–293.

Аутоцитирано у:

•A.Gavrilović, *Contribution to the study of the decoration of the tiled stoves in Serbia – Tiled stoves in the Bishop's cabinet in the Bishop's palace in Vršac*, у: В. Круљац, Б. Јокић (ур.), Уметност и наука у примени: Искуство и визија. Тематски зборник, Београд 2022, 70–86 (стр. 77, нап. 27).

•A.Gavrilović, *Contribution to the study of the decoration of the tiled stoves in Serbia – Tiled stoves in the Bishop's cabinet in the Bishop's palace in Vršac*, у: В. Круљац, Б. Јокић (ур.), Уметност и наука у примени: Искуство и визија. Тематски зборник, Београд 2022, 70–86 (стр. 77, нап. 29).

•A.Gavrilović, *Contribution to the study of the decoration of the tiled stoves in Serbia – Tiled stoves in the Bishop's cabinet in the Bishop's palace in Vršac*, у: В. Круљац, Б. Јокић (ур.), Уметност и наука у примени: Искуство и визија. Тематски зборник, Београд 2022, 70–86 (стр. 78, нап. 34).

•A.Gavrilović, *Contribution to the study of the decoration of the tiled stoves in Serbia – Tiled stoves in the Bishop's cabinet in the Bishop's palace in Vršac*, у: В. Круљац, Б. Јокић (ур.), Уметност и наука у примени: Искуство и визија. Тематски зборник, Београд 2022, 70–86 (стр. 80, нап. 45).

•A.Gavrilović, *Contribution to the study of the decoration of the tiled stoves in Serbia – Tiled stoves in the Bishop's cabinet in the Bishop's palace in Vršac*, у: В. Круљац, Б. Јокић (ур.), Уметност и наука у примени: Искуство и визија. Тематски зборник, Београд 2022, 70–86 (стр. 80, нап. 465).

Број аутоцитата: 5.

6)

А. Гавриловић, О украсу омофора владике вршачког Јована Георгијевића на његовом портрету од Јохана Михаела Вагнера (1765) и о његовом значењу, у: В. Вукашиновић (ур.), Богословље и духовни живот Карловачке митрополије. Година 3: Богословље и духовни живот Карловачке митрополије у оквиру 800 година аутокефалије Српске православне цркве. Зборник радова са научног скупа, Београд –Нови Сад, 16–17. децембар 2019, Београд 2020, 210–235.

Аутоцитирано у:

•A.Gavrilović, *Contribution to the study of the decoration of the tiled stoves in Serbia – Tiled stoves in the Bishop's cabinet in the Bishop's palace in Vršac*, у: В. Круљац, Б. Јокић (ур.), Уметност и наука у примени: Искуство и визија. Тематски зборник, Београд 2022, 70–86 (стр. 71, нап. 3).

Број аутоцитата: 1.

7)

A.Gavrilović, *An Early Christian Oil Lamp from the Smederevo Museum in the Form of a Ship with the Representations of Dolphins: A Contribution to the Study of the Light Symbolism in Byzantium*, Византијски временник 105 (2021) 141–159.

Аутоцитирано у:

- A. Gavrilović, *On the origins of the context and meaning of the motif of dolphin on the ship-shaped oil lamp from the Museum of Smederevo (4th century AD)*, Зборник радова Филозофског факултета Универзитета у Приштини 54.1 (2024) 257–282 (стр. 260, нап. 2).
- A. Gavrilović, *On the origins of the context and meaning of the motif of dolphin on the ship-shaped oil lamp from the Museum of Smederevo (4th century AD)*, Зборник радова Филозофског факултета Универзитета у Приштини 54.1 (2024) 257–282 (стр. 260, нап. 2).
- A. Gavrilović, *On the origins of the context and meaning of the motif of dolphin on the ship-shaped oil lamp from the Museum of Smederevo (4th century AD)*, Зборник радова Филозофског факултета Универзитета у Приштини 54.1 (2024) 257–282 (стр. 260, нап. 6).
- A. Gavrilović, *On the origins of the context and meaning of the motif of dolphin on the ship-shaped oil lamp from the Museum of Smederevo (4th century AD)*, Зборник радова Филозофског факултета Универзитета у Приштини 54.1 (2024) 257–282 (стр. 260, нап. 7).
- A. Gavrilović, *On the origins of the context and meaning of the motif of dolphin on the ship-shaped oil lamp from the Museum of Smederevo (4th century AD)*, Зборник радова Филозофског факултета Универзитета у Приштини 54.1 (2024) 257–282 (стр. 261, XXV ред).
- A. Gavrilović, *On the origins of the context and meaning of the motif of dolphin on the ship-shaped oil lamp from the Museum of Smederevo (4th century AD)*, Зборник радова Филозофског факултета Универзитета у Приштини 54.1 (2024) 257–282 (стр. 261, нап. 8).
- A. Gavrilović, *On the origins of the context and meaning of the motif of dolphin on the ship-shaped oil lamp from the Museum of Smederevo (4th century AD)*, Зборник радова Филозофског факултета Универзитета у Приштини 54.1 (2024) 257–282 (стр. 261, нап. 10).
- A. Gavrilović, *On the origins of the context and meaning of the motif of dolphin on the ship-shaped oil lamp from the Museum of Smederevo (4th century AD)*, Зборник радова Филозофског факултета Универзитета у Приштини 54.1 (2024) 257–282 (стр. 276, нап. 24).

Број аутоцитата: 8.

8)

А. Гавриловић, О богословским идејним основама иконографско-програмског решења сцене Преображења Христовог над улазом у цркву Преображења у манастиру Зrze, Патримониум.мк 19 (2021) 275–286.

Аутоцитирано у:

- А. Гавриловић, *О разлозима појаве фреске Богородице Одигитрије на западној фасади цркве Преображења у Новгороду (XIV век) – прилог проучавању*, Ниш и Византија 21 (2023) 243–263 (стр. 249, нап. 20).
- А. Гавриловић, *О разлозима појаве фреске Богородице Одигитрије на западној фасади цркве Преображења у Новгороду (XIV век) – прилог проучавању*, Ниш и Византија 21 (2023) 243–263 (стр. 250, нап. 21).
- А. Гавриловић, *О разлозима појаве фреске Богородице Одигитрије на западној фасади цркве Преображења у Новгороду (XIV век) – прилог проучавању*, Ниш и Византија 21 (2023) 243–263 (стр. 253, нап. 25).

▪А. Гавриловић, *О разлозима појаве фреске Богородице Одигитрије на западној фасади цркве Преображења у Новгороду (XIV век) – прилог проучавању*, Ниш и Византија 21 (2023) 243–263 (стр. 253, нап. 26).

▪А. Гавриловић, *О разлозима појаве фреске Богородице Одигитрије на западној фасади цркве Преображења у Новгороду (XIV век) – прилог проучавању*, Ниш и Византија 21 (2023) 243–263 (стр. 260, нап. 55).

▪А. Гавриловић, *Манастир Свети Јован Богослов – Поганово. Историја, икона, идентитет*, Ниш 2026, стр. 76, нап. 346.*

Број аутоцитата: 6.

9)

А. Гавриловић, *Програмски контекст сцене Срећења у цркви Свете Тројице у Сопоћанима (око 1265)*, Ниш и Византија 19 (2021), 93–108.

Аутоцитирано у:

▪А. Гавриловић, *Програмски контекст сцене Срећења у цркви Богородице Одигитрије у Пећкој патријаршији – прилог проучавању идејних основа сликаног програма пећке Богородичине цркве (1335–1337) и сродних споменика у периоду самосталности српске средњовековне државе*, Ниш и Византија 23 (2025) 181–198 (стр. 182, нап. 4).

Број аутоцитата: 1.

10)

А. Гавриловић, *О помену Кине у житију деспота Стефана Лазаревића од Константина Филозофа*, Средњи век у српској науци, историји, књижевности и уметности 11 (2021) 163–179.

Аутоцитирано у:

▪А. Гавриловић, *Манастир Свети Јован Богослов – Поганово. Историја, икона, идентитет*, Ниш 2026, стр. 131, нап. 535.

Број аутоцитата: 1.

11)

А. Gavrilović, *Contribution to the study of the decoration of the tiled stoves in Serbia – Tiled stoves in the Bishop's cabinet in the Bishop's palace in Vršac*, у: В. Круљац, Б. Јокић (ур.), *Уметност и наука у примени: Искуство и визија. Тематски зборник*, Београд 2022, 70–86 (стр. 78, нап. 34).

Аутоцитирано у:

▪A. Gavrilović, *On the origins of the context and meaning of the motif of dolphin on the ship-shaped oil lamp from the Museum of Smederevo (4th century AD)*, Зборник радова Филозофског факултета Универзитета у Приштини 54.1 (2024) 257–282 (стр. 274, X ред).

▪A. Gavrilović, *On the origins of the context and meaning of the motif of dolphin on the ship-shaped oil lamp from the Museum of Smederevo (4th century AD)*, Зборник радова Филозофског факултета Универзитета у Приштини 54.1 (2024) 257–282 (стр. 274, XIX ред).

Број аутоцитата: 2.

12)

▪А. Гавриловић, *О значењу кордофоних музичких инструмената у сценама Ругања Христу у српској средњовековној уметности*, Музикологија 22 (2022) 193–208.

Аутоцитирано у:

▪А. Гавриловић, *Симболика и контекст сцене Давид удара у гусле Саулу у Капели III у Бавиту – прилог проучавању значења циклуса Давидовог живота у источнохришћанској уметности*, Зборник Матице српске за ликовне уметности 51 (2023) 63–75 (стр. 67, VIII ред).

▪А. Гавриловић, *Симболика и контекст сцене Давид удара у гусле Саулу у Капели III у Бавиту – прилог проучавању значења циклуса Давидовог живота у источнохришћанској уметности*, Зборник Матице српске за ликовне уметности 51 (2023) 63–75 (стр. 68, XVI ред).

Број аутоцитата: 2.

13)

А. Гавриловић, *Култ и иконографија Светог Григорија Ниског у српским земљама 1459–1800*, Патримониум.мк 20 (2022) 219–232.

Аутоцитирано у:

▪А. Гавриловић, *Манастир Свети Јован Богослов – Поганово. Историја, икона, идентитет*, Ниш 2026, стр. 46, нап. 236. *

Број аутоцитата: 1.

14)

А. Гавриловић, *Симболика и контекст сцене Давид удара у гусле Саулу у Капели III у Бавиту – прилог проучавању значења циклуса Давидовог живота у источнохришћанској уметности*, Зборник Матице српске за ликовне уметности 51 (2023) 63–75.

Аутоцитирано у:

▪A. Gavrilović, *The representation of the dolphin in the scene David playing the harp before Saul in Chapel III at Bawit and the reasons for its depiction*, M. Panov (ed.), *Narratives. Proceedings of the 11th International Symposium on Byzantine and Medieval Studies “Days of Justinian I”*, Skopje, 10–12 November, 2023, Skopje 2024, 350–363 (стр. 351, нап. 4).

▪А. Gavrilović, *The representation of the dolphin in the scene David playing the harp before Saul in Chapel III at Bawit and the reasons for its depiction*, М. Panov (ed.), *Narratives. Proceedings of the 11th International Symposium on Byzantine and Medieval Studies "Days of Justinian I"*, Skopje, 10–12 November, 2023, Skopje 2024, 350–363 (стр. 359, нап. 35).

Број аутоцитата: 2.

15)

А. Гавриловић, *Појов херџурафов; О контексту помена и значења мотива „рукописа“ у „Житију Светог Саве“ од Доментијана (1253/1254)*, Д. Бојовић, Ј. Стошић (ур.), *Свети Сава и Доментијан. Зборник са Међународне научне конференције, одражане 26. и 27. маја 2023. у Нишу и Студеници, Ниш 2024*, 567–603.

Аутоцитирано у:

▪А. Гавриловић, *Манастир Свети Јован Богослов – Поганово. Историја, икона, идентитет*, Ниш 2026, стр. 47, нап. 246.*

Број аутоцитата: 1.

16)

А. Гавриловић, *Прилог проучавању мотива хирографа у српској средњовековној уметности – о мотиву хирографа у српској уметности у време турске власти, Византијско-словенска читенија 7 (2024)* 193–202.

Аутоцитирано у:

▪А. Гавриловић, *Манастир Свети Јован Богослов – Поганово. Историја, икона, идентитет*, Ниш 2026, стр. 47, нап. 246.*

Укупан број аутоцитата: 1.

17)

А. Гавриловић, *Протомајстор фресака у параклису Светих Бесребреника у Ватопеду (1365/1366–1368)*, Зборник Филозофског факултета у Приштини 55.2 (2025) 287–315.

Аутоцитирано у:

▪А. Гавриловић, *Манастир Свети Јован Богослов – Поганово. Историја, икона, идентитет*, Ниш 2026, стр. 107, нап. 472.*

▪А. Гавриловић, *Манастир Свети Јован Богослов – Поганово. Историја, икона, идентитет*, Ниш 2026, стр. 113, нап. 475.*

▪А. Гавриловић, *Манастир Свети Јован Богослов – Поганово. Историја, икона, идентитет*, Ниш 2026, стр. 113, нап. 476.*

▪А. Гавриловић, *Манастир Свети Јован Богослов – Поганово. Историја, икона, идентитет*, Ниш 2026, стр. 116, нап. 490.*

▪А. Гавриловић, *Манастир Свети Јован Богослов – Поганово. Историја, икона, идентитет*, Ниш 2026, стр. 116, нап. 493.*

▪А. Гавриловић, *Манастир Свети Јован Богослов – Поганово. Историја, икона, идентитет*, Ниш 2026, стр. 126, нап. 518.*

Број аутоцитата: 6.

18)

A.Gavrilović, *Contribution to the study of the scene of Baptism of Christ in Serbian medieval art with special interest in the church of Saint Nikita near Skoplje (around 1324; 1484)*, Свети краљ Милутин и његово доба. Историја, књижевност, уметност: Тематски зборник међународног научног скупа „Краљ Милутин и доба Палеолога: Историја, књижевност, културно наслеђе“, Скопље 24–26. октобар 2021 Скопје 2023, 733–761.

Аутоцитирано у:

▪А. Гавриловић, *Појов хејрбурграфов; О контексту помена и значења мотива „рукописа“ у „Житију Светог Саве“ од Доментијана (1253/1254)*, Д. Бојовић, Ј. Стошић (ур.), Свети Сава и Доментијан. Зборник са Међународне научне конференције, одражне 26. и 27. маја 2023. у Нишу и Студеници, Ниш 2024, 567–603 (стр. 577, нап. 42).

▪А. Гавриловић, *Појов хејрбурграфов; О контексту помена и значења мотива „рукописа“ у „Житију Светог Саве“ од Доментијана (1253/1254)*, Д. Бојовић, Ј. Стошић (ур.), Свети Сава и Доментијан. Зборник са Међународне научне конференције, одражне 26. и 27. маја 2023. у Нишу и Студеници, Ниш 2024, 567–603 (стр. 578, нап. 43).

▪А. Гавриловић, *Појов хејрбурграфов; О контексту помена и значења мотива „рукописа“ у „Житију Светог Саве“ од Доментијана (1253/1254)*, Д. Бојовић, Ј. Стошић (ур.), Свети Сава и Доментијан. Зборник са Међународне научне конференције, одражне 26. и 27. маја 2023. у Нишу и Студеници, Ниш 2024, 567–603 (стр. 579, нап. 49).

▪А. Гавриловић, *Појов хејрбурграфов; О контексту помена и значења мотива „рукописа“ у „Житију Светог Саве“ од Доментијана (1253/1254)*, Д. Бојовић, Ј. Стошић (ур.), Свети Сава и Доментијан. Зборник са Међународне научне конференције, одражне 26. и 27. маја 2023. у Нишу и Студеници, Ниш 2024, 567–603 (стр. 581, нап. 56).

▪А. Гавриловић, *Појов хејрбурграфов; О контексту помена и значења мотива „рукописа“ у „Житију Светог Саве“ од Доментијана (1253/1254)*, Д. Бојовић, Ј. Стошић (ур.), Свети Сава и Доментијан. Зборник са Међународне научне конференције, одражне 26. и 27. маја 2023. у Нишу и Студеници, Ниш 2024, 567–603 (стр. 585, нап. 70).

▪А. Гавриловић, *Појов хејрбурграфов; О контексту помена и значења мотива „рукописа“ у „Житију Светог Саве“ од Доментијана (1253/1254)*, Д. Бојовић, Ј. Стошић (ур.), Свети Сава и Доментијан. Зборник са Међународне научне конференције, одражне 26. и 27. маја 2023. у Нишу и Студеници, Ниш 2024, 567–603 (стр. 589, нап. 85).

▪А. Гавриловић, *Појов хејрбурграфов; О контексту помена и значења мотива „рукописа“ у „Житију Светог Саве“ од Доментијана (1253/1254)*, Д. Бојовић, Ј. Стошић (ур.), Свети Сава и Доментијан. Зборник са Међународне научне конференције, одражне 26. и 27. маја 2023. у Нишу и Студеници, Ниш 2024, 567–603 (стр. 590, нап. 86).

- А. Гавриловић, *Прилог проучавању мотива хирографа у српској средњовековној уметности – о мотиву хирографа у српској уметности у време турске власти*, Византијско-словенска чтенија 7 (2024) 193–202 (стр. 193, нап. 2).
- А. Гавриловић, *Прилог проучавању мотива хирографа у српској средњовековној уметности – о мотиву хирографа у српској уметности у време турске власти*, Византијско-словенска чтенија 7 (2024) 193–202 (стр. 194, нап. 11/1).
- А. Гавриловић, *Прилог проучавању мотива хирографа у српској средњовековној уметности – о мотиву хирографа у српској уметности у време турске власти*, Византијско-словенска чтенија 7 (2024) 193–202 (стр. 194, нап. 11/2).
- А. Гавриловић, *Прилог проучавању мотива хирографа у српској средњовековној уметности – о мотиву хирографа у српској уметности у време турске власти*, Византијско-словенска чтенија 7 (2024) 193–202 (стр. 195, нап. 14).
- А. Гавриловић, *Прилог проучавању мотива хирографа у српској средњовековној уметности – о мотиву хирографа у српској уметности у време турске власти*, Византијско-словенска чтенија 7 (2024) 193–202 (стр. 195, нап. 16).
- А. Гавриловић, *Прилог проучавању мотива хирографа у српској средњовековној уметности – о мотиву хирографа у српској уметности у време турске власти*, Византијско-словенска чтенија 7 (2024) 193–202 (стр. 199, нап. 28).
- А. Гавриловић, *Прилог проучавању мотива хирографа у српској средњовековној уметности – о мотиву хирографа у српској уметности у време турске власти*, Византијско-словенска чтенија 7 (2024) 193–202 (стр. 199, нап. 30/1).
- А. Гавриловић, *Прилог проучавању мотива хирографа у српској средњовековној уметности – о мотиву хирографа у српској уметности у време турске власти*, Византијско-словенска чтенија 7 (2024) 193–202 (стр. 199, нап. 30/2).
- А. Гавриловић, *Програмски контекст сцене Сретења у цркви Богородице Одигитрије у Пећкој патријаршији – прилог проучавању идејних основа сликаног програма пећке Богородичине цркве (1335–1337) и сродних споменика у периоду самосталности српске средњовековне државе*, Ниш и Византија 23 (2025) 181–198 (стр. 190, нап. 34).
- А. Гавриловић, *Манастир Свети Јован Богослов – Поганово. Историја, икона, идентитет*, Ниш 2026, стр. 47, нап. 246.*

Број аутоцитата: 17.

19)

A. Gavrilović, *A contribution to the research of the symbolism and the context of the double-headed eagle in Byzantine and Serbian medieval art*, Lucida intervalla 52. 2 (2023), 181–203.

Аутоцитирано у:

- А. Гавриловић, *Манастир Свети Јован Богослов – Поганово. Историја, икона, идентитет*, Ниш 2026, стр. 76, нап. 343.

Број аутоцитата: 1.

20)

■A.Gavrilović, *Protomaster of the Frescoes in the Holy Trinity Church in the Resava Monastery*, Патромониум.мк 23 (2025) 213–238.

Аутоцитирано у:

■А. Гавриловић, *Манастир Свети Јован Богослов – Поганово. Историја, икона, идентитет*, Ниш 2026, стр. 118, нап. 495.*

■А. Гавриловић, *Манастир Свети Јован Богослов – Поганово. Историја, икона, идентитет*, Ниш 2026, стр. 160, нап. 627.*

Број аутоцитата: 2.

Укупан број аутоцитата у наведеним радовима: 100.

ОЦЕНА САМОСТАЛНОСТИ КАНДИДАТА УЗ ДЕТАЉНО ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Како показује приложени списак њених радова, др Анђела Гавриловић је показала потпуну способност за успешно спровођење самосталног истраживачког рада. Нарочито истичемо чињеницу да је све претходно наведене радове објавила као самосталан истраживач, односно аутор.

Кандидаткиња је показала високу оспособљеност за самостални рад и приликом планирања, организовања и спровођења научних истраживања у земљи и иностранству, како оних теренских тако и оних кабинетских.

КВАЛИТАТИВНИ ПОКАЗАТЕЉИ КАНДИДАТОВОГ НАУЧНОГ АНГАЖМАНА И ЊЕГОВОГ ДОПРИНОСА УНАПРЕЂЕЊУ НАУЧНОГ И ОБРАЗОВНОГ РАДА У ОБЛАСТИ ЗА КОЈУ СЕ БИРА

1. Показатељи успеха у научном раду:

С обзиром на претходно речено, колегиница Гавриловић је изабрана за члана редакције међународног зборника “Ниш и Византија”, а такође и члана и редакцијског одбора часописа “Артум”, којег је покренуло Одељење за историју уметности Филозофског факултета Универзитета у Београду.

Као афирмисаном научном делатнику, поверавано јој је рецензирање радова у научним часописима “Етноантрополошки проблеми” и “Црквене студије”, и оцењивање радова предатих за објављивање у међународним зборницима “Ниш” и “Византија” и “Историја, идентитет и култура”. Анђела Гавриловић је укључена и у рад на изради *Речника ликовних уметности и архитектуре* (ур. М. Лојаница, САНУ). Активни је члан Друштва пријатеља Свете Горе Атонске где учествује у организовању циклуса стручних предавања и припреми публикација поменутог Друштва. Члан је Међународног центра за православне студије са седиштем у Нишу. Њена монографија *Црква*

Богородице Одигитрије у Пећкој патријаршији позитивно је оцењена у научној критици у престижном међународном часопису «*Orientalia Christiana Periodica*» (L. Lechintan, S.J., *Gavrilović, Anđela, Crkva Bogorodice Odigitrije u Pečkoj patrijaršiji, Stavropigijalna lavra Manastir pečka patrijaršija, Beograd 2018, pp.303, Orientalia Christiana Periodica 2/2022, 537–540*).

2. *Ангажованост у развоју услова за научни рад, образовању и формирању научних кадрова:*

У својству члана Организационог одбора међународног научног симпозијума „Ниш и Византија“, колегиница Гавриловић је већ неколико година учествује у припреми тог симпозијума (2023, 2024, 2025), при чему је и председавала појединим његовим сесијама (2020–2024).

Веома позитивно се може оценити и њена улога у организацији научног рада у оквиру Института за историју уметности, а нарочито допринос међународној научној сарадњи Института са америчким, италијанским, грчким, немачким, француским, руским и македонским научним институцијама и универзитетима: центар Дамбартон Оукс у Вашингтону, Понтификатски универзитет Светог Крста у Риму, «*Αρχαιολογική εστία*» из Солуна, Институт Макс-Планк у Риму, Универзитет Лудвиг Максимилијан у Минхену, Универзитет Ломоносов у Москви, Белгородски универзитет, Каламус. Центар за духовно и културно наследство из Скопља и други.

Уз наведено, колегиница Гавриловић је своју научну и стручну активност у оквиру Института за историју уметности Филозофског факултета остваривала и ангажманом у организацији и реализацији радова на сређивању више легата, при чему се истиче њен рад на уређивању легата проф. др Ивана Ђорђевића.

3. *Организација научног рада и руковођење научним радом:*

У оквиру пројекта „Свети Сава у духовности и култури“ (2022–2025) Центра за црквене студије (Ниш), кандидаткиња је руководила потпројектом под називом „Мотив хирографа у српској средњовековној уметности и култури“, а тренутно у оквиру пројекта истог Центра „Свети Сава и светосавље (2026–2029)“ руководи потпројектом „Свети Сава и његов утицај на српску средњовековну уметност“.

4. *Квалитет научних резултата:*

Узорна упућеност у домаћу и страну научну продукцију, познавање научне методологије, као и запажени истраживачки резултати одликују стручни и научни рад др Анђеле Гавриловић и у протеклом периоду (28. 10. 2020 – 21. 05. 2026) и препоручују је нашој и страниј научној средини као иновативног тумача уметничких споменика. Она се истакла резултатима разматрања појединих иконографских тема и мотива у византијској и старој српској уметности, али и комплексних споменичких целина, нарочито када је реч о зидном сликарству православних у средњем веку. Вреди најзад истаћи и њене напоре да се увећају знања из неких ужих области истраживања, као што су питања која се тичу култова појединих светих у српској средњовековној држави и периоду под османском влашћу. Истраживачку зрелост др Анђела Гавриловић показала је и кроз више непубликованих усмених саопштења на домаћим и међународним научним скуповима. Резултати радова које је кандидаткиња објавила у периоду за који се оцењује њена научна активност (2021–2026), привукли су пажњу аутора монографија, радова у тематским зборницима и часописима, па су виšekратно цитирани, о чему сведочи листа с избором хетероцитата дата у претходном делу Извештају.

КВАНТИТАТИВНА ОЦЕНА КАНДИДАТОВИХ НАУЧНИХ РЕЗУЛТАТА

У периоду од октобра 2020. године до сада кандидаткиња је самостално објавила једну истакнуту монографију националног значаја, 36 обимних научна радова различитих категорија (M13, M14, M23, M24, M33, M44, M51, M63), 2 лексикографске јединице у публикацији међународног значаја (M16), 1 критику у међународном часопису (M26) и 16 лексикографских јединица у публикацијама врхунског националног значаја (M46).

1. Монографије, монографске студије, тематски зборници, лексикографске и картографске публикације међународног значаја (уз доношење на увид) (M10):

	број	вредност	укупно
M11 =			
M12 =			
M13 =	1	7	7
M14 =	9	5 и 3	33
M15 =			
M16 =	2	2	4
M17 =			
M18 =			

2. Радови објављени у научним часописима међународног значаја, научна критика; уређивање часописа (M 20):

	број	вредност	укупно
M21a =			
M21 =			
M22 =			
M23 =	7	4	28
M24 =	2	4	8
M25 =			
M26 =	1	1	1
M27 =			
M28a =			
M28b =			
M29a =			
M29b =			
M29v =			

3. Зборници са међународних научних скупова (M30):

	број	вредност	укупно
M31 =			
M32 =			
M33 =	5	1	5
M34 =	1	0,5	0,5
M35 =			
M36 =			

4. Монографије националног значаја (M40):

	број	вредност	укупно
M41 =	1	9	9
M42 =			
M43 =			
M44 =	5	3	15
M45 =			
M46 =	16	1	16
M47 =			
M48 =			
M49 =			

5. Радови у часописима националног значаја (M50):

	број	вредност	укупно
M51 =	5	3	15
M52 =			
M53 =			
M54 =			
M55 =			
M56 =			
M57 =			

6. Предавања по позиву на скуповима националног значаја (M60):

	број	вредност	укупно
M61 =			
M62 =			
M63 =	2	1	2
M64 =			
M65 =			
M66 =			
M67 =			
M68 =			
M69 =			

7. Одбрађена докторска дисертација (M70):

	број	вредност	укупно
M70 =			

8. Техничка решења (M80):

	број	вредност	укупно
M81 =			
M82 =			
M83 =			
M84 =			
M85 =			
M86 =			
M87 =			

9. Патенти (M90):

	број	вредност	укупно
M91 =			
M92 =			
M93 =			
M94 =			
M95 =			
M96 =			
M97 =			
M98 =			
M99 =			

10. Изведена дела, награде, студије, изложбе, жирирања и кустоски рад од међународног значаја (M100):

M101 =
 M102 =
 M103 =
 M104 =
 M105 =
 M106 =
 M107 =

11. Изведена дела, награде, студије, изложбе од националног значаја (M100):

M108 =
 M109 =
 M110 =
 M111 =
 M112 =

12. Документи припремљени у вези са креирањем и анализом јавних политика (M120):

M121 =
 M122 =
 M123 =
 M124 =

**МИНИМАЛНИ КВАНТИТАТИВНИ ЗАХТЕВИ
ЗА СТИЦАЊЕ ПОЈЕДИНАЧНИХ НАУЧНИХ ЗВАЊА**

За друштвене и хуманистичке науке

Диференцијални услов - од првог избора у претходно звање до избора у звање	Потребно је да кандидат има најмање XX поена, који треба да припадају следећим категоријама:		
		Неопходно XX=	Остварено
Научни саветник	Укупно	70	143,5
Обавезни (1)	M10+M20+M31+M32+M33+M41+M42+M43+M44+M45 +M51+ M52 +M53+M54+M61	54	M13=1x7=7 M14=3x5=15 M14=6x3=18 M16=2x2=4 M23=7x4=28 M24=2x4=8 M26=1x1=1 M33=5x1=5 M41=1x9=9 M44=5x3=15 M51=5x3=15 125
Обавезни (2)*	M11+M12+M13+M14+M21+M22+M23+M24+M31+M41 +M42	40	M13=1x7=7 M14=3x5=15 M14=6x3=18 M23=7x4=28 M24=2x4=8 M41=1x9=9 85

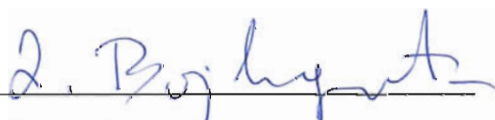
**ЗАКЉУЧАК СА ПРЕДЛОГОМ ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ НАДЛЕЖНОМ ВЕЋУ, СА
НАЗНАКОМ ОРИГИНАЛНОГ НАУЧНОГ ДОПРИНОСА КАНДИДАТА ИЗ ШИРЕ И УЖЕ
НАУЧНЕ ОБЛАСТИ (ГРАНЕ И ДИСЦИПЛИНЕ) ИЗ КОЈЕ КАНДИДАТ СТИЧЕ ЗВАЊЕ**

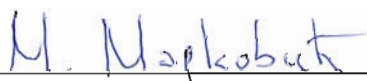
Из наведене библиографије др Анђеле Гавриловић, као и увида у њен научни и стручни рад, јасно се може закључити да је она у разматраном периоду остварила вредне научне резултате који је и формално и суштински квалификују за избор у звање научног саветника. Ти резултати, наиме, задовољавају услове прописане Законом и Правилником (Правилник о стицању истраживачких и научних звања „Службени гласник РС“, бр. 159 од 30. децембра 2020, 14 од 20. фебруара 2023), по којем се поступак за избор др Анђеле Гавриловић у звање научног саветника, пошто је повољнији за кандидаткињу, покреће и спроводи. Конкретно, др Анђела Гавриловић је у протеклом седмогодишњем периоду (28. 10. 2020 – 21. 05. 2026) остварила укупно 143,5 поена (неопходно 70). Од тога првој категорији радова припадају радови Анђеле Гавриловић који су бодовани са 125 поена (неопходно 54), док се у другу категорију радова сврставају њени радови који су бодовани са 85 поена (неопходно 40).

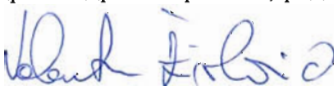
Досадашњу научну делатност др Анђеле Гавриловић карактерише темељност, систематичност и марљивост у истраживачком раду. Кандидаткиња се истакла резултатима разматрања различитих аспеката византијске и старе српске уметности. Резултати радова које је објавила у периоду за који се оцењује њена научна активност привукли су пажњу научне јавности и често су цитирани у монографском публикацијама, тематским зборницима и часописима. Током протеклог периода др Анђела Гавриловић дала је значајан допринос и у организацији и реализацији истраживачких активности у Институту за историју уметности Филозофског факултета, при чему се нарочито истакла у остваривању сарадње са страним научним институцијама. Због свега наведеног предлажемо Наставно-научном већу Филозофског факултета Универзитета у Београду да др Анђела Гавриловић буде **изабрана у звање научног саветника**.

У Београду, 25. маја 2026. године

Чланови комисије:

др Драган Војводић, редовни професор

др Миодраг Марковић, редовни професор

др Валентина Живковић, научни саветник

Балканолошки институт САНУ